National Library 55253
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA, Ont. K1A 0N4
MAY 12 1987
SERIALS DIVISION
DIVISION DES JOURNAUX

VABA EESTLANE

Second class mail registration number — 1089.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL JA NELJAPÄEVAL

Nr. (97 3296) XXXV aastakäik | Teisipäeval, 30. detsembril 1986 — Tuesday, December 30, 1986 | Üksiknumbri hind 70 centi

Ka USA asepresident kahtlusalune?

USA asepresident George Bush, keda peeti Reagani järglaseks, ütles moodunud nädalalõpul intervjuul Iowa osariigis, et USA Julgeaolekunõukogu endised ametiisikud admiral Poindexter ja kolonel-leitnant North, kes keeldusid Kongressikomisjoni eest tunnistamast, peaksid oma südameilt kõik ära rääkima.

Asepresident Bush nõustub väitega, et nii Reagani kui ka tema enda populaarsus USA-s on tublisti langenud ja tema endine suur edumaa vabariikliku vastaskandidaadi senaator Dole üle on langenud ainult viiele protsendile. Nende vahekord Iowa osariigis oli enne 34—16 Bushi kasuks, kuid olevat nüüd 28—25 Dole heaks, sest ka Bushi kahtlustatakse relvakauplemistesse sekkumises.

Londoni anglikaani-kiriku esindaja Terry Waite, keda ka relvakauplemisse sekkumises süüdistatakse, on jälle teel Liibanoni, et püüda sealseid pantvange vabastada ja neid jõuluks koju tuua. Praegu hoitakse seal veel viit ameeriklast ja kokku 17 läänemaalast pantvangidena kinni.

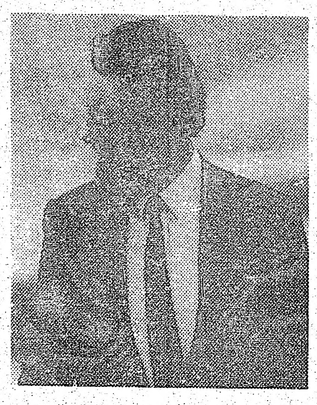

Kiriku esindaja Terry Waite

Rahutused Kasahstanis

Tassi möödunud-esmaspäevase teate kohaselt olevat nädal varem Kasahstani pealinnas Alma-Atas rahutused lahti puhkenud, peale seda kui sealse kompartei peasekretär oli asendatud venelasega. Olevat põletatud ärihooneid ja autosid.

See on esmakordne, et nõukogude teabeteenistus annab andmeid siserahutuste kohta. Tassi teatel olevat rahutustetekitajaiks olnud „huligaanid ja parasiidid". Ei mainita, kui suur kahjude kogusumma oleks ja kas kedagi on vigastada või surma saanud. Ka „huligaanide" arvu ei nimetata ega seda, kas kedagi arreteeriti.

Äsjastel Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides XIII Esinduskogu valimistel (vaata artiklit lk. 9) valiti 50 liiget ja 8 liikmekandidaati. Pildil ERKÜ liikmed Viini konverentsil demonstreerimas. Vasakult esimene Juhan Simonson, kolmas Mäido Kari.

Vahemaandumiseta ümber maailma

Kalifornias, Mojave kõrbes maandus pikamaalennuk „Voyager" (Reisija), mis tegi 27.000 miilise (umbes 43.000 km) ilma vahemaandumisteta reisi ümber maailma. Kuigi lennuki kiirus oli ainult 110 miili tunnis ja lennuki kaks pilooti, Dick Rutan ja Jeana Yeager, olid õhusõiduki pardal 9 päeva, oli see esmakordne selline kestvuslend. Seda võrreldakse Lindbergh'i reisiga üle Atlandi aastal 1927, mis oli aviatsiooni verstapostiks. Skeptikud ütlevad, et sellisel lennul pole tänapäeval enam mingit tähendust — nüüd vallutatakse kosmost. Kuid see näitab inimkonna jatkavat pioneeri-vaimu, väidavad teised. Ja et reis loppes just jõulu ajal, olevat eriti tähendusrikas.

Järjekordne lennukihõivamine Lähis-Idas

Jõulu esimesel pühal hõivati Iraagi reisilennuk, mis oli teel Bagdadist Iraagis Amman'isse Jordaanias. Liibanoni rahvusest Iraani agendid püüdsid õhus lennukit üle võtta, kuid julgeolekumehed lennuki pardal astusid vahele, teatatakse Bagdadist. Võitluses plahvatas Boeing 737 pardal käsigranaat ja lennuk sunniti Saudi Araabia territooriumil hädamaanduma. Maandumise juures murdus lennuk kaheks ja umbes 60 reisijat lennuki tagaosas — turistiklassis — said surma, kuna vähemalt 32 inimest sai vigastada. Lennuki pardal oli 15 meeskonnaliiget ja 91 reisijat — teiste hulgas ka endine Jordaania siseminister Suleiman Aarar, kes tervelt pääses. Üks hõivajaist olevat julgeolekumeeste poolt surmatud, kuna teine olevat langenud Saudi Araabia politsei kätte. Beirutist teatatakse, et uus terroristideorganisatsioon, mis nimetab end „Revolutsiooniliseks Töögrupiks", olevat süü hõivamiskatse eest enda peale võtnud. Nad soovivat vabastada kolme „revolutsionääri", kes Iraagis vangis istuvad.

Jõulupommid Montrealis

Jõuluõhtul plahvatas Zellers'i suurkaubamajas Montrealis bensiinipomm, nn. „Molotovi kokteil", mis läbi poe eesakna sisse visati. Teine sarnane poodi heidetud pomm ei olevat plahvatanud. Plahvatusest alanud tulekahi põhjustas umbes 10.000 dollari väärtuses kahjustusi. Zellersi kaubamaja-juhatus Montrealis on lubanud ingliskeelsed sildid maha võtta — nad on saanud korduvaid pommitamisähvardusi möödunud sügisest peale, kui nad peale prantsuskeelsete ärisiltide ka veel ingliskeelsed sildid üles panid. Kuigi Zellers anti kahekeelsete siltide eest kohtu alla ja neile mõisteti rahatrahv, muutis Quebeci Edasikaebamiskohus otsuse, väites, et see Quebec'i keeleseadus on Kanada põhiseaduse vastu. Nüüd on põranda-alune grupp nimega „Quebec'i Vabastusorganisatsiooni Zrakuke" enda peale võtnud seaduse austamise eest hoolitsemise, nagu nad politseile saadetud teates deklareerisid. Ilmselt töötab FLQ terroristide-grupp Quebec'is edasi.

Peetri kirik rahvast tulvil

Jõuluõhtusel jumalateenistusel — ehk õieti pealelõunasel, sest see algas kell 4 p.l. oli Peetri kirik kirikulistest nii tulvil, et kõik palvelised ära ei mahtunud. Jutlustas piiskopp Raudsepp. Samuti olid täis teised jumalateenistused — kell 12.00 praost Tauli ja kell 6 p.l. pastor Heinsoo omad. Ilmselt peetakse meil ikka veel kinni jõuluaegsest traditsioonilisest kirikuskäimisest.

Ka teistest Toronto kirikutest teatatakse, et jõuluteenistused olid rahvarikkad.

Rahvarohke Jõuluteenistus Hamiltonis

Selleaastane Jõulu jumalateenistus Hamiltonis toimus uues ja meeldivas Grace Luteriusu kirikus Hamiltoni lääneosas arvukate kirikuliste osavõtul, vaatamata raskele vihmasajule.

Jumalateenistusel teenis õpetaja Tõnis Nõmmik, orelil Eva Rammo. Laulis Hamiltoni Eesti Seltsi Segakoor Olaf Kopvillemi juhatusel, solist Valve Tali.

Kirikuliste hulgas oli näha paljusid endiseid Hamiltoni elanikke, eriti nooremasse põlvkonda kuuluvaid, kes olid kauni kombe kohaselt tulnud vedtma jõule vanematega oma lapsepõlve kodus.

Oma südamlikus jutluses kõneles õpetaja Nõmmik Jõulude sõnumist inimkonnale ja kogu teenistust läbis soe ühtekuuluvuslik meeleolu, mis võeti kaasa kodudesse, perekondlikku ringi.

Suurepärane pühakoda, kaunis koorilaul ja teenistuse südamlikkus lõi toreda jõulumeeleolu, sellel omase pühalikkuse ja soojusega.

UUENDAGE „VABA EESTLASE" TELLIMINE 1987. AASTAKS!

Hoidke elavana Põhja-Ameerika ainuke kaks korda nädalas ilmuv eestikeelne ajaleht — Tellige „VABA EESTLAST"!

Tellimiskupong lk. 11

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

FREE ESTONIAN

PUBLISHER: Free Estonian Publishers Ltd. 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

Tegevtoimetaja: Arvi Tinits. **Toimetaja:** Olaf Kopvillem

Toimetuse kolleegium: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss

Telefonid: toimetus 444-4823, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 444-4832 avatud esmaspäevast reedeni 9—3-ni

Tellimishinnad Kanadas: ajalehe tariifiga aastas $60.—, poolaastas $34.— ja veerandaastas $18.—, kiripostiga lisandub postikulu — vastavalt $111.—, $60.—, $31.—

Tellimishinnad väljaspool Kanadat: aastas $80.—, poolaastas $44.— ja veerandaastas $23.—. I klassi posti ja lennuposti hinnad vastavalt — USA $115.—, $62.—, $32.—, mujal välismaal $140.—, $75.—, $40.—

Aadressi muudatus $1.— — Üksiknumbri hind 70 c.

Kuulutuste hinnad: üks toll ühel veerul: $5.00, esiküljel $6.—. **Kuulutusi võetakse vastu** nädala esimesse ajalehte kuni reede homm. kella 10-ni ja nädala teise ajalehte kuni teisip., homm. kella 10-ni. **Väljaspool tööaega:** Leida Marley 223-0080.

Sadakond lasteaia mudilast oma vanemaile ja vanavanemaile jõululaule laulmas.

Foto: T. Säägi

Vana aastat ära saates

Kõik aastad ei ole vennad, üteleb üks vana tõetera. See tähendab, et iga aasta toob meie ellu ja maailma palge ette midagi uut ja enneolematut. Ja kuigi meil õnnestub vanu ülesandeid lahendada ning meid häirinud raskusi kas täielikult või osaliselt seljataha jätta, tekivad nende asemele kohe uued, mis nõuavad omakorda muretsemist ning lahenduste otsimist. Kuid ükskõik kui energiliselt meie ka neid lahendusi otsime, jäävad paljud probleemid pikemaks ajaks — aastateks, aastakümneteks ja isegi alatiseks — püsima ning nende ulatus ei piirdu sageli ainult üksikute inimestega või ühe riigi elanikkonnaga vaid kogu inimkonnaga.

Nüüd, kus me oleme jõudnud üsna lähedale 1986. aasta ärasaatmise momendile, on meil põhjust pilku üle õla tagasi heita ning vaadelda, mida see aasta meile tõi ja mida ta ei toonud, millised meie lootustest täitusid ja millised sündmused valmistasid meile pettumusi. Loomulikult piirdub meie kokkuvõtlik tagasivaade möödunud aastale ainult suuremate sündmuste ja olulisemate probleemide vaatlemisega meie rahvusgrupi seisukohalt lähtudes.

Kui me heidame pilgu eestlaskonna elule väljaspool Eestit, siis ei saa eri maadel elavaid eesti rahvusgruppe mõõta ühe mõõdupuuga. On paratamatu, et eestluse süda tuksub tugevamalt ja jõulisemalt sellistes suurtes eestlaste keskustes nagu Toronto, Stokholm ja teataval määral ka New York, kuid on tunduvalt tagasihoidlikum väiksemates linnades, kus lihtsalt puudub elujõud suuremate aktsioonide teostamiseks ja nende läbiviimiseks. Võib siiski ütelda, et nende suuremate eestlaste tsentrumite kõrval näitavad erilist aktiivsust Rootsis Göteborg, Kanadas Vancouver, Ühendriikides Chicago, Washington, Baltimore ja Los Angeles ning Austraalias Sydney ja Melbourne, kusjuures Ühendriikide väiksemad eestlaste eluasemed — näiteks Washington ja Los Angeles — on eriti aktiivsed olnud välispoliitilises sektoris eesti probleemide rahvusvahelisele foorumile tõstmisel.

Mis puutub Toronto ellu, siis on siin erakordselt aktiivsed olnud koolid ja noorte organisatsioonid, samuti laste suvekodud, kuna teatrite tegevus on jäänud tagasihoidlikumaks, samuti kannatavad laulukoorid noorliikmete vähese juurdekasvu tulemusena. Toronto eesti rahvusgrupi elus, õigemini kogu eestlaskonna eksistentsis globaalses ulatuses, oli suursündmuseks Eesti Õppetooli rajamine Toronto ülikooli juurde. Loodud institutsioonil on mitmesugused ülesanded, kuid eriti olulist osa peaks see asutus hakkama etendama eesti ajaloo õigesse valgusesse seadmisel ja kommunistliku propagandaajaloo paljastamisel.

Eesti probleemide tutvustamiseks ja meie vabadusvõitluse tiivustamiseks tegid meie vastavad organisatsioonid vabas maailmas kahtlemata suuri pingutusi, tegutsedes mitmel juhul aktiivses koostöös teiste balti rahvusgruppide samalaadsete organisatsioonidega. Seda nägime Torontos algatatud Molotov-Ribbentropi pakti sõlmimise päeva meenutamisel (n.n. Musta Lindi Päeva abil) ja Viinis korraldatud Helsingi kokkulepete järelkonverentsil. Mõlematel üritustel võimaldus balti ja Ida-Euroopa rahvaste traagilisele saatusele laialdasemat tähelepanu juhtida, kuigi Viinist saabunud andmetel oleks pidanud eestlaste esindus olema tunduvalt suurem. Kahtlemata ei võimalda sellelaadilisi aktsioone suuremas ulatuses läbi viia raha puudus, kuna eestlastel puuduvad kesksed tugevad fondid sellelaadiliste aktsioonide majanduslikuks toetamiseks. Näib, et eestlased on üldiselt tagasihoidlikumad selliste fondide moodustamisel, kuna New Yorgis rajatud Vabadusfond on jäänud seni peatuma ainult 160.000 dollari piiridesse, samal ajal kui lätlaste ja leedulaste kasutuses on miljonilised sellelaadilised tagavarakapitalid.

Vaatamata ühe või teise aktsiooni õnnestumisele, ei jõudnud meie vabadusvõitlus ka mööda nud aastal otsustava läbimurruni ning kahjuks jäi Ottawas kusagile välisministeeriumi büroo lauasahtlisse seisma ka meie aukonsulile Kanadas täielike õiguste andmine — seda vaatamata optimistlikele lootustele, et praegune konservatiivide valitsus lahendab lõpuks selle küsimuse. Konservatiivide valitsus valmistas balti rahvastele teise suure pettumuse sellega, et pandi juudi organisatsioonide nõudmisel käiku eriline komisjon n.n. „natsi sõjakurjategijate" jälitamiseks ja nende paljastamiseks Kanadas. Näib, et siin on rohkem tegemist Ukrainast ja Baltikumist pärit isikute tagakiusamisega kui sõjakurjategijate jälitamisega ning pealegi teenivad sellised algatused eriti Kremli huvisid.

Mihhail Gorbatshovi võimule tulekuga Kremlis on hakanud ka okupeeritud Eestis puhuma uued tuuled, kuid need ei ole toonud meie rahvale päikesepaistelisi ilmasid. Surve eestlastele on muutunud ilmselt raskemaks, Kremli nõudmised Eestist suuremate majanduslike panuste väljapressimiseks ning venestamise protsessi kiirustamiseks on tugevamad.

Ja rahvusvahelisel areenil? Siin on jatkunud N. Liidu ja Ühendriikide vaheline vägikaikavedamine päevakorral olevate rahvusvaheliste küsimuste, eriti relvastuse vähendamise lahendamiseks. Reikjavikis Moskva ettepanekul ülepeakaela korraldatud Reagani ja Gorbatshovi vaheline kohtumine ei andnud loodetud tulemusi, kuna Reagan ei alistunud venelaste survele oma n.n. „tähtede sõja" programmist loobumiseks. Gorbatshovi juhtimisel tegutsev poliitbüroo ei ole siiski loobunud oma suurest plaanist detente poliitika taaselustamiseks ning propaganda lääneriikide mõjutamiseks ja peibutamiseks jatkub hoogsamalt kui kunagi varem.

Kremli propagandale seni tugevat vastupanu osutanud ja kommunismi edasitungile tugevaid tõkkeid ette seadnud president Reagan on saanud viimasel ajal kahjuks kodupinnal suurte poliitiliste tagasilöökide osaliseks, kuna teda on asunud Iraani relvadega varustamise poliitika pärast atakeerima Ühendriikide liberaalne ajakirjandus, sensatsioonijanulised televõrgud ning vabariiklaste partei liiderite hävitamislahingusse tormavad demokraadid. Selle lahingu lõpptulemused on aastavahetusel veel selgumata, kuid on kindel, et Ühendriikide prestiizh on rahvusvaheliselt saanud tunduvalt kannatada.

Nii me saadame vana aasta ära osalt pessimistlike, osalt optimistlike mõtetega. Ühte kui teist sai selle aasta jooksul tehtud meie oma rahvuslikus sektoris, samuti asukohamaade eluvooluga kaasa minnes ja rahvusvahelises ulatuses. Kuid paljugi on jäänud veel tegemata ja tööd tuleb jatkata üle uue aasta läve astudes. Selleks soovime kõigile eestlastele ja nende sõpradele head uut aastat.

K. A.

Sünnipäevakingitus Jõekäärule

Laupäeval, 6. detsembril tähistas August Nurm Eesti Maja kohvikus oma 80. sünnipäeva. Külalisi kutsudes palus juubilar neid, kes soovivad kingitusi teha, kirjutada tshekk Jõekääru eesti lastesuvekodu heaks. Kinkeümbrike avamisel selgus, et Jõekäärule antav summa oli $525.—. Oma 75. sünnipäeva kingituse andis August Nurm Kotkajärve Uudismaa ostmiseks.

Toreda sünnipäevakingituse tegid August Nurmele ta lapselapsed. Skautüksus Lembitu Maleva aastapäeval nädala eest said Lembitu hõbesõlgede omanikeks ta tütrepojad Miku ja Sven Linkruusid ja pojapoeg Andres Nurm. Hõbesõled antakse tubliduse eest.

Toeta allkirja andmisega vaatleja staatuse nõudmist Eesti Vabariigile ÜRO's

Peetri koguduse ja pühapäevakooli jõulupuu

Toronto Peetri Koguduse jõulueelseks suuremaks ürituseks oli ühine jõulupuu, mis toimus pühapäeval, 13. dets. kohe pärast jumalateenistust. Eeskavalist osa täitsid koguduse pühapäevakooli ja leerieelsete grupi õpilased. Pärast jõuluvana külastust istuti ühises kohvilauas, mida rohke osavõtjaskond nautis jõuluhelide saatel.

Programmi esimese osa täitsid pühapäevakooli õpilaste ettekanded, mis moodustasid põimiku, hõlmates ka ühiskoraale kogu osavõtjaskonnaga. Põimikus esitatud deklamatsioonid, laulud ja teised muusikalised numbrid olid ühenduses Jeesuse sünniloogaga. Miljööd aitas süvendada lava tagaseinale paigutatud päevakohane dekoratsioon. Etteaste lõpul deklameeris ligemale paarikümneline noortegrupp paatoslikult: „. . . sest nõnda on Jumal maailma armastanud, et ta oma ainusündinud poja ohverdas, et meil oleks igavene elu . . .". Ilusat jõulupilti täiendas ühislaul „Oh sa õnnistav . . . ."

Pärast lühemat vaheaega ja pildistamist jätkusid ettekanded leerieelsete grupi esitusel. Karin Marley esitas klaverisoolo „Püha öö". Järgnesid Kersti-Li ja Aili Kuutani klaveriduett ning Rita Läte trombooniettekanne, mida saatis tema õde Trina Läte klaveril. Leerieelsete *lauluansambel* laulis kolm laulu, mida saatsid Andrea Heinmaa (tshellol) ja Silvia Rajaste (viiola). Nii noorte lauluettekandeid kui ka ühislaule saatis Marget Viia klaveril.

Lisaks eelpoolmärgitud noortele olid tegevad veel Enn Kuutan, Juula Roman-Metsmaa, Vilja Roman-Metsmaa, Kristina Liivoja, Sabriina Liivoja, Kristina Lillakas, Elim Marley, Peeter Musta, Vaiki Taul, Kairi Taul, Reiman Ratnik ja Kristina Viksten.

Pühapäevakooli laste ettekandeid korraldas Maimu Käärmann, kes tervitas jõulukoosviibimisest osavõtjaid ja esitas ka deklamatsiooni: „jälle on saabunud pühalik õhtu . . ." Margit Viia oli vastutav vanemate (eelleerieaaliste) grupi ettekannete osas.

Söögipalve pidas õpetaja Edgar Heinsoo.

Jõuluvana sisenes pühapäevakooli õpilaste laulu saatel. Martin Lillakas „tervitas" jõuluvana pika deklamatsiooniga. Jõuluvana oli ladusa jutuga ja igati „muhe" mees. Olevat vist „sugulussidemeis" õpetaja Andres Tauliga. Ta jagas kingituspakke õiglaselt ja nii, et kõik lapsed sellest osa said. Kinkepakke jätkus ka koguduse õpetajaile, pühapäevakooli ja leerieelsete rühma õpetajaile ning kogudusenõukogu esimehele.

Koguduse nõukogu esimees Andres Tork oma sõnavõtus tänas lastekasvatajaid ja õpetajaid tänuväärse töö eest ning ulatas kingitus-ümbrikud koguduse nõukogu nimel. Saajaiks osutusid: Maimu Käärmann (pühapäevakooli juhataja), Adelaide Kriisa, Anne Kriisa, Helen Sadul, Inge Tork ja Margit Viia.

V. L.

Kommentaar

Metsakool - kel

Teade eesti suvekooli asut miseks peetud koosolekust tekitanud elavat huvi eesti ühi konnas. Keele kaotus ei ole ainult noorte ja nende vanema probleem — see on hetkel terv eesti ühiskonna, laiemalt haara tes kogu välis-eestluse eluküs mus. Kellele ja miks on ees metsa- või suvekool mõeldud?

Eestlastel on palju rahvana jandeid puuduliku keeleoskus pilkamiseks. Märklauaks on ena masti sakslasest mõisnikud ja k rikuõpetajad ning vene kroonu ametnikud. Vahest aga tehaks nalja ka eesti vähemusgruppid üle.

Loomade ülesostja küsib noa rootslaselt, kas sellel on müügik noort siga või põrsast. „Ei min persas ei ole," vastab „puss-roots lane", „aga minu vend suur sig on."

Naeru asemel kipub nutt — niisugust ja veel hullemat keele risu kuuleme eesti noortelt, ku nad meie rõõmustamiseks ülds vaevaks võtavad eesti keelt rää kida.

Eesti koolid — kus need ve tegutsevad — peavad noorte keele õpetamisel rasket võitlus Ühel õhtul nädalas toimuva täienduskoolide tunnid. Est keele õpetamine on nagu mui nasjutt kiriku ehitamisest: mid töömehed päeval ehitasid, sell kiskus kurat öösel maha. See mida väsimatud õpetajad ühe õhtul nädalas ehitavad, selle lam mutab võõrkeelne kool ja ühis kond nädala jooksul.

Sealt pärinebki metsakoo *idee — olla suvel kaks nädala* täiesti eestluse sees. Korrata sed kolmel järgneval suvel. Seda va nuseastmele 13—16, millal tõi mub kõige hävitavam eesti kee lest ära-kukkumine. Ehitam oma „kirikut", ilma et keegi va hepeal lõhkuda saaks.

Nende ridade kirjutaja on aas tate kestel pidevalt noortega te gutsedes nendega küllalt siira vahekorras, et keeleküsimuse nendelt saada ausaid vastuseid Miks nad ei taha kõneleda eest keelt?

Neil ei ole midagi eesti keele vastu, kuid nad on inglise keele kodusemad ja omavad suurema sõnavara. Paljud mõtlevad ingli se keeles ja eesti keelt kasutades peavad nad mõttes tõlkima. Ees ti sõnavara ja grammatika on puudulik nende arengutasemele vastava vestluse jaoks. Keegi ei taha end naeruvääristada. Ette heiteid võiks teha neile üksiku tele, kelle eesti sõnavara on rik kalik, õigekeelsus korralik ja kes mõtlevad eesti keeles. Aga ka need noored ei taha teiste selts konnas esiletükkivalt ja jonna kalt oma eesti keelt harrastada.

Nii kogeme, et täienduskool vahetunnid, gaidide ja skautide suhtlemine väljaspool vanemate juhtide poolt organiseeritud ees tikeelset tegevust, eesti noorte omavahelised pidustused ja eest akadeemiliste organisatsioonide noorte liikmete omavahelin suhtlemine toimub peaaegu eran ditult inglise keeles. Ka abielu paarid, kus mõlemad pooled o eestlased, on sageli ingliskeelsed kui nad just laste pärast pinguta des eesti keelt ei kasuta.

Metsakool on seega eelkõig mõeldud nendele noortele, ke ise tahavad oma eesti keele ja eestialaste teadmistega jõuda keskhariduse tasemele — taha vad olla haritud ja emakeels kirjaoskusega eestlased.

Gaidi- ja skaudiorganisatsioo

...tuleule tähtma...
Foto: T. Sääg

...bul

...tseelisek suurema...
...mu pühapäeva. ...
...eske aus oss tähtsi...
...sel enne õhtusse...
...e konvihaua, mida...
...saate.

Kommentaar

Metsakool - kellele ja miks?

Teaga eesti suvekool asutamisel peetakse koosolekus oli rekitanud elava huvi eesti ühiskonna kaeti kaotada ei ole ka ainult noorte ja nende vanemate probleem — see on meile tervikult eesti ühiskonna lähemat haaret kogu väliseestlus elukutsumu kaitsete ja mis on eesti metsa- või suvekool moelaud?

Eestlaste on palju rahvaste kandeks puudulik keeleoskus nõukamisel. Märkimata on enamast saksakeelse mõisnikuga ja rikuõpetajaga nii, nagu vene kroonu ametnikuga. Vanem ja tähtsaks nähti ka eesti vähemusgruppide ka.

Loomaaiaesoshi kusil noorootslasel ka seisa ei müngis noor sigu või porsas. ...E mina persse ei ole" vastas „bus-rootslane" ...aga mina vene suu sigu ei.

Näeb asemele kipub nuu — nimsugune ja vee nuhema keeleriist kuumem eest noorsel ka nad meie põõmustamisek ilmselvaks võtavad eesti keel räägida.

Eesti koolis — ka neil vee tegutsevad — peavad noorsel keele õpetamise raske võitlus. Ühe õhtu paigale toimivad täienduskoolide tunnid eesti keele õpetamine on nagu muusikum kirikus ehitamisest mida töömehed päeva ehitasid selle kiskki kurs ööse maha. Sellega vasimatult õpetajad ühe õhtu paigale ehitavad selle tammuta võõrkeele kõo ja ühiskonna paigale tooksi.

Seal parimebil metsakoolkeel — olin siiski kaks paigale tähest eestluse see. Kõrtsis sed. Koime järgneva siiski sed. Venuseastmel ...ja mina koolmul kõig hävitavat eest keeles arg-kukkumine. Ehitamom ...kirikut" ümber keeg vanedes lõnkud saab.

Nende ridade kirjutaja on aastat kesta päeva noortega tegutsede nendega kõnal siiras vanekorra ja keeleküsimuses nendest saad ausalt vastuseks. Mis nad ei tahu koneted eest keel!

Need ei ole minagi eest keel vastu kui nad on inglise keele kodusemaks ja omavad suurema sõnevara. Palju mõnevad inglise keele ja eest keel! kasutades päeva nad mõne lõikuma ees sõnevara ja grammatika ol puudulik nende arenguteasemel vastav. Vestlus jaoks keeg s tahu ei naervääristada. Ehitehtel võik teha neil üksikvõi kõik eest sõnevara ei ole kahju. Õpetekeelse korrali ja ke mõtevad eest keele. Ag ka nee noore ja tahu teist kellkonna esinõukivad ja lõnge ka om. eest keel narrastada.

Ja koorem: ...tiendusköol vanetunnid gaidne ja skaunu sundetuin väljaspool vanemaminig pool organiseerinu ...tseelne tegevus eest poom...ümbrusene, nõudlusele ja eest ...ühiselemiste. Organisatsioonina ...pool liikmel. ...omavahelise kontaktide tõrmu pealegi oraa...nud inglise keele ka ameeriklased ka mõtlema poole ...eestlase ei sure. Inglise keeles ...ka nad ise tahu daras ...ingvuu...ne ei ...keel ...kasulik.

...ormatsioon ...teeg ...veeldu...nõudlu nõnedel noortel, ...tahtvad om. eest keel ...õpetamise ...leaamisteg ...ouch...kõnelemisoskus tavalisel — tahta ...on, nartu ja emakeelse ...rahvuskuseg eestlasel.

...kaumorraamatsevoo...

LUGEJAKIRI

Paabeli segadus

Vananenud demokraatia sarnaneb nõukogude Gangsterid Moskvas valitsevad maailma ja nende ...ele väriseval kõik võimukandjad Ameerika rahva esindajakoh ...ikmetega eesotsas ...üüdes nõukogude ...ikuga täht nende nõudeid ...ele foote seisega arm...leida ...kuse tulevikus.

Näiteks kui Moskva tahab omandada Lõuna-Aafrikast ...abaasi, siis ...ilatab Ameerika kongressi ...ühistähtsusel ...ommunism ...aliskitsemisel ...onnestu...menedzer, kombineerinu. Nikaragua kontraadi ...ir $10 miljoni, siis kommunism ...levitamiseks Aafrika ...ubas ...ankrati $50 miljonit.

Pealt. Tõs maailmakõrd...ol ameeriklasi ...ir Vabaduse ...ja ...ioch võimus valitsejat, terve maailma ...ri ...ahõn nõ, kelle vägevuse...ja venelaste. Mina ...ja nõukogude. Selleks ...ol vastuvõetud, mis ...ja nõukogude ...ireegel. Sellest

Paabeli segadus

(Algus lk. 3)

Suur rahvas, aga juhti ei ole? On küll president, aga sellel jälle võimu ei ole. Põhiseadus on vajumas aegadest hallitanud kolikambri. Vajalikke „uutmeid" sellejuures ei ole tehtud ja kui veel, siis on need fantastiliselt negatiivsed.

Nagu praegu, kus ühe rezhiimi mõrvaritele on õigus antud avastada teise rezhiimi mõrvareid ja sealjuures veel kirjutada Ameerika kohtukodadele seadusi, mille alusel neid saab tunnistada sõjakurjategijateks ja transporteerida KGB surmaseppade haamri alla.

Eks kerki siis igale, kes vähegi mäletavad sõjasündmusi, keelele küsimus: Kas need ei olegi need õiged sõjakurjategijad, kes mõrvasid Katõni metsas 15 tuhat Poola ohvitseri ja sarnaste massmõrvadega muutsid Venemaa üheks suureks surnuaiaks?

Need, kes kommunismi võimuperioodil Eestis tassisid igal öösel „Kave" keldrist süütuid inimesi mahalaskmisele? Vahistatudel seoti käed ja jalad ning nad laoti nagu puuhalud autodesse, kus paljud juba surnuks lämbusid, enne Lasnamäele jõudmist. Täiskiilutud ruumides oli õhupuudus nii suur, et inimeste higi keldripõrandal kerkis üle labajala. Kas on seda palju või ülekohtune küsida?

Rahulikkudel aegadel on arutlusel homoseksuaalide heaolu. Ning kas ehitada avalikkudesse väljakäikudesse kahemehe käimlad ja kas sinna sisse pandav pink võib olla lihtsatest laudadest või peab olema polsterdatud? Seda küsimust võib otsustada kongress ja kinnitada senat. Kerkivad aga riigitaevasse hädaohupilved, mis selgelt on näha presidendile aga rahvale mitte, siis on juhivajadus vältimatu!

Tabav näide sellest on praegu Moskvast Ameerika südamesse süüdatud tuli. President katsub seda tuld kustutada ja kallab sinna vett peale, aga kongress kallab õli! Kongressi võim on tugevam ja tuli levib.

Võiks ütelda, et 20% poliitikutest näeb selle tule hädaohtu, mis võib hävitada terve Ameerika, ent 80% mitte. Need 80% peavad endid presidendist targemaks ja neile on igasugune selgitus sama, mis hane selga vesi. Nende kohta sobib ütlus, et küürakaid päästab ainult haud. Selline paabelisegadus nakatab ka naaberriike; Kanada „küürakad" käivad juba õlikannudega Nikaraaguat külastamas. Eelmisel aastal oli õliannus sinna $5 miljonit, selle aasta lubadus on 10 ja sellele otsa veel peaministri lubadus, et ta organiseerib Euroopast Nikaraaguale toetuse, mis ületab USA poolt kontradele antud abi.

Kui nüüd puiduproduktide tariifid on poliitilised, siis ei aita Broadbent'i kurjustav kisa ega Mulroney naeratav nägu — tariifid jäävad ja suursõpruse riikidest saavad aegamööda vaenulikud naabrid.

Mina arvan, et see paabeli segadus kestab niikaua, kui kord demokraatia hullustus on üle ja Siberisse on tekkinud inglise keelt kõnelevad kolooniad, mis on seal paisunud kõige suurematels sunnitöölaagriteks. Siis on lõppenud lahkarvamised ja ühiselt kirutakse oma juhtide rumalust, mis neid siia surmalaagrisse on toonud, kust enam iialgi välja ei saa ja kust neid asetatakse võõramaa mulda igavest und puhkama.

See on minu kristallpalli lugulaul — aamen!

Artur Tiido

Pühapäevakooli õpilasi esinemas V.-Andrese koguduse jõulupuul. Vasakult: Erik Laar, Erika Kivik, Hillar Agur, Taimi Marley, Kaili Toome ja Claire Swallow, taga pühapäevakooli õpetaja Kristi Neps.

Toronto Peetri koguduse vanadele jagati jõulurõõmu

Eelmiste aastate eeskujul korraldas Toronto Peetri Koguduse Nõukogu ka sel aastal jõulueelse külastusretke vanemate kogudusliikmete juurde. Aktsioon teostus laupäeval, 13. detsembril. Jagati välja 225 kingituspakki, mis sisaldas värskelt valminud trükiseid („Koguduse Elu" ja jutlustekogu: „Kui moodne peaks teoloogia olema?"), piparkooke (annetatud H. Rooneeme poolt) ja nelgiõisi. Selle aktsiooni läbiviimisel olid tegevad 28 „automeest" Eduard Kaasiku koordineerimisel. Lisaks sellele külastasid haigeid mitmes Toronto haiglas koguduse õpetajad Andres Taul ja Edgar Heinsoo.

Külastatavate vanade hulka kuulusid kõik koguduseliikmed, kes saanud vähemalt 80 aastat vanaks. Kogu suur-Toronto oli jagatud 28-ks eri-sektsiooniks, kus kõikjal elab meie seeniori-ikka jõudnud kaasmaalasi, tervemad erakodudes, kuid paljud vanadekodudes ja hooldusasutustes. Nende arv suureneb iga aastaga ja ei ole veel kõrgpunkti jõudnud. See nähe iseendast ja ka sagedased haigusjuhtumid nõuavad koguduselt järjest tihenevat hoolekande-alalist tööd.

On huvitav märkida, et jõulueelsed külastused pakuvad rahuldustunnet nii vanadele kui ka selle aktsiooni läbiviimiseks rakendatud isikuile. Enam-vähem kõik, kes on selleks tööks varem rakendatud, on olnud ilma pikema jututa valmis uuteks külaskäikudeks. Suurima ühisgrupi moodustab „Ehatare", kus asub paarkümmend Peetri kogudusse kuuluvat vanemat kaasmaalast. Ka on „Ehatare" elanikel võimalus nautida jõule eesti miljöös. See võimalus puudub paljudel, kes elavad üksikuina kanadalaste hulgas. Üsna kurb on nende olukord, kes tervislike häirete tõttu peavad asuma hooldusasutustes (nursing home).

Vanade külastamise aktsiooni olid rakendatud järgmised isikud, peamiselt Peetri koguduse nõukogu liikmed: E. Ilves, pr. Käis, K. Rand, O. Müllerbeck, E. Ranniste, E. Pede, U. Valvur, M. Kreem, J. Kruus, Nelly Lind, Heldi Vastopä, E. Roiser, E. Käärman, Adele Reitav, M. Musta, E. Männistu, O. Kirsiväli, T. Ratnik, H. Elb, P. Kalju, A. Tork, E. Leis, A. Reinsoo, E. Ründva, V. Lillakas, A. Koppel, E. Heinsoo ja pr. Gaizauskas.

V. L.

Lilleäri Torontos vajab ärifeenijat

Inglise keele oskus vajalik. Informatsiooniks helistada 466-1502 — küsida INTA

BON AIR APPLIANCE SERVICE

PARANDAME

külmutuskappe ja pliite — igat liiki

☆ **33 aastat tööpraktikat** ☆

Tel. 533-9334

PROVIDENT REALTY ltd.
656-0011
Realtor
695 ST. CLAIR AVENUE WEST, TORONTO, ONTARIO M6C 1B2
Kinnisvaravahendusfirma
Esindaja
Tiina (Nortmaa) Martjak
Tel. kodus 653-0599

Toronto Aiandusklubi teateid

Novembri viimasel neljapäeval toimus T. E. Aianduslubi kokkutulek Toronto Eesti Majas. Avasõna ütles M. Lepik, kes samal ajal demonstreeris ja kirjeldas püsililie maikellukese omapärast juurestikku.

Järgnevalt tegi E. Kuris teatavaks, et USA on saanud lõpuks omale pärast aastaid kestnud vaidlusi kongressil riikliku lille ROOSI näol. Roosi tugevaks võistlejaks oli peiulill (Marigold). Euroopas kavatsetakse piirata lämmastikväetiste kasutamist, kuna arvatakse, et see teatavate keemiliste ühenditena võib soodustada vähja tekkimist.

„Home and disease control in the home garden" uus trükis peaks ilmuma järgmisel aastal. Seda saab tellida aadressil: Communications Branch, Ontario Ministry of Agriculture and Food, Legislative Buildings, Toronto, M7A 1A5. Mulla happesuse ja väetise vajaduse määravateks mullaproovideks annab informatsiooni Agri-Food Laboratories, Unit 1, 503 Imperial Road, Guelph, Ontario, N1H 6T9, või kohalikud esindused (local offices) of the Ontario Ministry of Agriculture and Food.

Vaadeldes „Talvekaitset aedades" ütles E. Kuris kokkuvõttes, et kliima määrab talvekaitse ulatuse aias. Toronto on kliima piirkonnas 6, Jõekääru aga juba 5b. Mida väiksem number, seda külmem piirkond. Vajaliku niiskusega varustatud taimed on talvel tuultele, tormidele, külmale ja päikesepaistele vastupidavamad. Eriti tuuled kuivatavad taimi. Külmasurm on tegelikult kuivamise surm. Talvel tugevasti külmanud maa juurtest ei tule taimede kroonile vajalikku vett. Külmades piirkondades vajavad taimed talvel erilist maapinna katet külmamise vältimiseks.

Parim kate on lumi; kasutatakse ka okaspuude oksi, sõnnikut, heinu, õlgi, turvast jne. Talvekate pannakse siis kui maapind on juba külmanud, sellega vältides hiirte kahjustusi. Okaspuude alla soovitatakse panna 6 kuni 8 tolli paksune talvekate, mis ulatuks 2 kuni 3 jalga kaugemale kui okaspuude oksad. Lume, jää, jäätormide, tuulte ja soola kaitseks kasutatakse ka kotiriiet okaspuude juures. Seda mässitakse puu ümber või pannakse kotiriie ümber puu maasse löödud tugipuude külge. Jää ja lume kahjustuste vältimiseks kasutatakse ka nööri, mida pannakse spiraalselt ümber puu, samuti on müügil vastav võrk. Vajaduse-korral kasutatakse ka tugipuid.

Kui okaspuud ja ka lehtpuud ja põõsad on igal aastal hästi lõigatud, siis on tormide kahjustused minimaalsed. Pärast tormi saetakse ja lõigatakse murdunud oksad lühemaks. Vajaduse korral tehakse terve puu-võra tasakaalustavat lõikamist. Mitte hiljem kui 24 tundi pärast tormi raputatakse ettevaatlikult lumi ja jää puude ja põõsaste okstelt. Eriti jääkate okstel põletab päikesepaistes okaspuude okkaid. Tuulte kaitseks istutatakse ka vastavaid hekke, mis teevad talved soojemaks ja suved külmemaks. Kahjurite nagu jäneste, hiirte ja hirvede kaitseks kasutatakse nii plastikust kaitseid, kui ka tihedast traadist võrku mis pannakse ümber puude tüvede.

Hiirte korral pannakse need kaitsed vähemalt 2 tolli maa sisse. Puid pritsitakse, või määritakse tüvesid, näiteks SKOOT'iga, mis sisaldab THIRAMI. See ei tapa kahjureid, kuid väldib puukoore närimise, andes sellele ebameeldiva maitse. Plastik kaitsed ja puutüvede määrimine väldib kevadised suured temperatuuri kõikumised ja vähendab puutüvede kevadisi mõranemisi. Lubjatakse ka puutüved valgeks. Hiirte tõrjeks on *kasutusel ka* vastavad mürgid nagu Warfarin jt. Mürk peab olema asetatud nõudesse, kust linnud seda kätte ei saa.

Maasikate kohta öeldakse, et 8 tollise lumekatte all maasikad ei külma. Kui see kate on aga 2 tolli paks ja temperatuur langeb alla —20C kraadi, siis maasikad külmavad. Põhjapool Torontot on soovitav pärast maapinna külmamist maasikad talvekaitseks katta kerge õlgede või heinte korraga.

Järgnesid M. Lepiku huvitavad valguspildid paljudest taimedest ja lumekoorma all olevatest okaspuudest. Järgmiseks on Toronto Eesti Aiandusklubi aastakoosolek 22. jaanuaril tegevusaruannete, valimiste ja kohviga.

E. Kuris

INTRA Independent Travel Retailers Associated
Your Host Travel Agency (1986) Ltd.
EESTLASE REISIBÜROO
MIRIAM ISBERG ANDERSON, C.T.C.
President
Woodside Square Mall, 1571 Sandhurst Circle (McCowan & Finch)
Scarborough, Ontario, Canada M1V 1V2
416-298-2160
Avatud nädala sees 9:30—9:30
laupäeval 9:30—5:30
INDIVIDUAAL- JA GRUPIREISID ÜLE MAAILMA

AINUKE EESTI LILLEÄRI
AARDVARK
1065 STEELES AVE. W.
NORTH YORK, ONT.
M2R 2S9
Omanik LINDA SEPP
Avatud 7 päeva nädalas.
736-1170
Kodus 223-0201
AARDVARK FLORIST LTD
Lillede koju viimine.

Teateid poliitvang

Eesti Vangistatud Vabad teid järgmiste Eesti vangista gude vanglaisse ja sunnitööla

Mart Niklus, sünd. 22. septembril 1934, bioloog-zooloog, juhtiv inimõiguslane ja vabadusvõitleja, vangistuses 1958—1966, arreteeritud 29. aprillil 1980 ja mõistetud 8. jaanuaril 1981 „nõukogudevastase agitatsiooni ja propaganda" eest 10. a. erirezhiimiga sunnitööle ja 5 a. sundasumisele. Viidi peale protsessi Uurali jalal asuvasse sunnitöölaagrisse VS-389/36, kus juulis 1983 karistati „süstemaatilise distsipliini rikkumise" eest 3. a. vangla türmi mõistmisega. Peale türmikaristuse kandmist paigutati juulis 1986 raskelt haigena Permi sunnitöölaagrite haiglasse Vsesvyatskayas. Sealt viidi ta k.a. septembris „ülekuulamisele", st. KGB eritöötlemisele Permi linnavanglasse. 8. mail 1986 saatis Mart Nikluse ema, Elfriede Niklus, Tshistopoli vanglaülemale telegrammi kokkusaamiseks pojaga enne, kui viimane vanglast ärasaadetakse. 18. mail saabus vastus, et Mart Niklusel on kokkusaamise õigus äravõetud. Mart Niklusele määratud kirjad saata järgmisel poliitvangide kesksel aadressil: USSR, Moscow, Uchrezhdenie p/ya 5110/I, NIKLUS, Mart.

Enn Tarto, sünd. 25. septembril 1938. Õppinud Tartu ülikoolis eesti filoloogiat. Töötanud kojamehena. Lahutatud ja uuesti abiellunud, kahe tütre isa, juhtiv inimõiguslane ja vabadusvõitleja, vangistuses 1956—1960 ja 1962—1967, arreteeritud 13. septembril 1983 ja mõistetud 19. aprillil 1984 „nõukogudevastase agitatsiooni ja propaganda" eest 10. a. erirezhiimiga sunnitööle ja 5. a. sundasumisele. Asub jätkuvalt Uurali jalal asuvas sunnitöölaagris VS-389/36 aadressil: USSR, 618263 Permskaya oblast, Chusovskoy raion, Posyolok Kuchino, Uchrezhdenie VS-389/36, TARTO, Enn. Abikaasa Erna Tarto tegi hiljuti läbi raske sisemise operatsiooni, mistõttu ei ole suuteline mehe külastamiseks vajalikku pikka teekonda Siberisse ette võtma. Tema asemel kavatseb Enn Tartot külastada ema Linda Tarto, kes elab

...i teateid

...al toimus T. E. Aian-
...i Majas. Avasõna ütles
...reeris ja kirjeldas püsi-
...stikku.

...takse ka nööri, mida pan-
...spiraalselt ümber puu, sa-
...n müügil vastav võrk. Va-
...korral kasutatakse ka tu-

...okaspuud ja ka lehtpuud
...ad on igal aastal hästi lõi-
...siis on tormide kahjustu-
...inimaalsed. Pärast tormi
...se ja lõigatakse murdunud
...ühemaks. Vajaduse korral
...e terve puu-võra tasakaa-
...t lõikamist. Mitte hiljem
... tundi pärast tormi rapu-
... ettevaatlikult lumi ja jää
... ja põõsaste okstelt. Eriti
... okstel põletab päikese-
... okaspuude okkaid.
... kaitseks istutatakse ka
...id hekke, mis teevad tal-
...ojemaks ja suved külme-
... Kahjurite nagu jäneste,
...a hirvede kaitseks kasuta-
...ii plastikust kaitseid, kui
...dast traadist võrku mis
...se ümber puude tüvede.
...e korral pannakse need
... vähemalt 2 tolli maa sis-
...d pritsitakse, või määritak-
...sid, näiteks SKOOT'iga,
...aldab THIRAMI. See ei
...hjureid, kuid väldib puu-
... närimise, andes sellele
...ldiva maitse. Plastik kait-
...puutüvede määrimine väl-
...vadised suured tempera-
...õikumised ja vähendab
...de kevadisi mõranemisi.
...kse ka puutüved valgeks.
... õrjeks on kasutusel ka
...d mürgid nagu Warfarin
...rk peab olema asetatud
...e, kust linnud seda kätte

...ikate kohta öeldakse, et
... lumekatte all maasikad
...a. Kui see kate on aga 2
...ks ja temperatuur langeb
...0C kraadi, siis maasikad
...ad. Põhjapool Torontot
...vitav pärast maapinna
...ist maasikad talvekait-
...tta kerge õlgede või hein-
...ga.
...esid M. Lepiku huvita-
...guspildid paljudest taime-
... lumekoorma all olevatest
...dest. Järgmiseks on To-
...esti Aiandusklubi aasta-
... 22. jaanuaril tegevus-
...e, valimiste ja kohviga.

E. Kuris

...Host Travel
...cy (1986) Ltd.
...ŞE REISIBÜROO
...ERSON, C.T.C.
...e (McCowan & Finch)
...d nädala sees 9:30—9:30
... laupäeval 9:30—5:30
...ÜLE MAAILMA

...LLEÄRI
736-1170
Kodus 223-0201
AARDVARK
FLORIST
...u viimine. LTD

Teateid poliitvangidest

Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskus on saanud täiendavaid teateid järgmiste Eesti vangistatud vabadusvõitlejate ning rahvuslikel põhjustel nõukogude vanglaisse ja sunnitöölaagreisse heidetud ja tagakiusatud poliitvangide kohta.

Mart Niklus, sünd. 22. septembril 1934, bioloog-zooloog, juhtiv inimõiguslane ja vabadusvõitleja, vangistuses 1958—1966, arreteeritud 29. aprillil 1980 ja mõistetud 8. jaanuaril 1981 „nõukogudevastase agitatsiooni ja propaganda" eest 10. a. erirezhiimiga sunnitööle ja 5 a. sundasumisele. Viidi peale protsessi Uurali jalal asuvasse sunnitöölaagrisse VS-389/36, kus juulis 1983 karistati „süstemaatilise distsipliini rikkumise" eest 3. a. vangla türmi mõistmisega. Peale türmikaristuse kandmist paigutati juulis 1986 raskelt haigena Permi sunnitöölaagrite haiglasse Vsesvyatskayas. Sealt viidi ta k.a. septembris „ülekuulamisele", st. KGB eritöötlemisele Permi linnavanglasse. 8. mail 1986 saatis Mart Nikluse ema, Elfriede Niklus, Tshistopoli vanglaülemale telegrammi kokkusaamiseks pojaga enne, kui viimane vanglast ärasaadetakse. 18. mail saabus vastus, et Mart Niklusel on kokkusaamise õigus äravõetud. Mart Niklusele määratud kirjad saata järgmisel poliitvangide kesksel aadressil: USSR, Moscow, Uchrezhdenie p/ya 5110/I, NIKLUS, Mart.

Enn Tarto, sünd. 25. septembril 1938. Õppinud Tartu ülikoolis eesti filoloogiat. Töötanud kojamehena. Lahutatud ja uuesti abiellunud, kahe tütre isa, juhtiv inimõiguslane ja vabadusvõitleja, vangistuses 1956—1960 ja 1962—1967, arreteeritud 13. septembril 1983 ja mõistetud 19. aprillil 1984 „nõukogudevastase agitatsiooni ja propaganda" eest 10. a. erirezhiimiga sunnitööle ja 5. a. sundasumisele. Asub jätkuvalt Uurali jalal asuvas sunnitöölaagris VS-389/36 aadressil: USSR, 618263 Permskaya oblast, Chusovskoy raion, Posyolok Kuchino, Uchrezhdenie VS-389/36, TARTO, Enn. Abikaasa Erna Tarto tegi hiljuti läbi raske sisemise operatsiooni, mistõttu ei ole suuteline mehe külastamiseks vajalikku pikka teekonda Siberisse ette võtma. Tema asemel kavatseb Enn Tartot külastada ema Linda Tarto, kes elab pensionärina Tartu lähedal Kõrvekülas. Enn Tarto tervislik olukord olevat rahuldav. Sunnitöölaagris on ta pandud kindaid õmblema ja triikraudu kokkupanema.

Lagle Parek, sünd. 17. aprillil 1941, arhitekt, abielus, juhtiv inimõiguslane ja vabadusvõitleja, arreteeritud 5. märtsil 1983 ja mõistetud 16. detsembril 1983 „nõukogudevastase agitatsiooni ja propaganda" eest 6. a. range rezhiimiga sunnitööle ja 3. a. sundasumisele. Asus Venemaal, Mordva sunnitöölaagris ZhKh-385/3—4. Oktoobris 1986 vabastatud ja Moskvasse elama asunud vene rahvusest naispoliitvang Irina Ratushinskaja Läände antud telefonilise teate kohaselt olevat Barashevos naispoliitvangidele määratud tsoon likvideeritud ja seal allesolnud kuus naisvangi saadetud oma asukohamaadesse. Irina Ratushinskaja andmeil olevat Lagle Parek saadetud Tallinna keskvanglasse. Kodumaised allikad pole seda teadet veel kinnitanud. Kodu-Eestist teatati varem, et Lagle Pareki kolmepäevane kohtumisõigus on 1986. a. osas tühistatud ettekäändel, et ta keelduvat kanda vangi nimesildikut.

Heiki Ahonen, sünd. 3. septembril 1956, geodeesiainsener, lahutatud, kahe lapse isa, juhtiv inimõiguslane ja vabadusvõitleja, arreteeritud 3. aprillil 1983 ja mõistetud 16. detsembril 1983 „nõukogudevastase agitatsiooni ja propaganda" eest 5. a. range rezhiimiga sunnitööle ja 2. a. sundasumisele. Asub jätkuvalt Uurali jalal asuvas sunnitöölaagris VS-389/37 aadressil: USSR, 618801 Permskaya oblast, Chusovsky raion, Stantsiya Polovinka ,Uchrezhdenie VS-389/37, AHONEN, Heiki. Heiki Ahonenil, kes on teatavasti Lagle Pareki õepoeg, on 1986. a. osas kolmepäevane kohtumisõigus tühistatud. Heiki Ahoneni tervislik olukord olevat rahuldav. Teeb sunnitöölaagris treialitööd ning õpib inglise keelt ja matemaatikat. On oma tugeva vaimsuse säilitanud.

Arvo Pesti, sünd. 8. juunil 1956, õppinud Tartu ülikoolis vene filoloogiat, töötanud potisepana ja katlakütjana, abielus, ühe lapse isa, juhtiv inimõiguslane ja vabadusvõitleja, arreteeritud 13. aprillil 1983 ja mõistetud 16. detsembril 1983 „nõukogudevastase agitatsiooni ja propaganda" eest 5. a. range rezhiimiga sunnitööle ja 2. a. sundasumisele. Toodi augustis 1985 Permi sunnitöölaagrist VS-389/37 Tallinna keskvanglasse, kust teda 18. septembril sõidutati ema, Mare Pesti korterisse. Seal tehti talle KGB poolt ema, abikaasa ja tütre juuresolekul ettepanek armuandmispalve esitamiseks. Peale keeldumist viidi Arvo Pesti tagasi Permi, kus paigutati sunnitöölaagrisse VS-389/35. Arvo Pesti kannatavat südamehäirete all. Ta olevat tervislikel põhjustel kirjutanud armuandmispalve. Kui aga KGB nõudnud „patukahetsust", olevat Arvo Pesti armuandmispalvest loobunud. Ka Arvo Pestil on 1986. a. osas kolmepäevane, st. pikk kohtumisõigus äravõetud.

Viktor Niitsoo, sünd. 12. märtsil 1952, lõpetanud Tallinna Ehitus- ja Mehaanikatehnikumi arhitektuuri erialal, juhtiv inimõiguslane ja vabadusvõitleja, arreteeritud 4. detsembril 1980 ja mõistetud 27. aprillil 1981 „nõukogudevastase agitatsiooni ja propaganda" eest 2. a. range rezhiimiga sunnitööle ja 2. a. sundasumisele, vabanenud peale „karistuse" kandmist juulis 1984. Asus peale vabastamist elama Tartusse, kus viibis alalise administratiivse järelvalve all. Järelvalvet ja kitsenduste aega pikendati järjekordselt juulis 1986 kuue kuuga põhjendusel, et kaheaastane „katseaeg" pole järelvalveorganite (loe KGB) arvates küllaldseks osutunud. Viktor Niitsoo aadress on järgmine: Purde 12-7, 202400 Tartu, Eesti NSV.

Teet Laadi, Andrus Mihilov ja Jüri Pelju, kõik kolm sündinud 1967, Sindi Kutsekooli nr. 7 õpilased, arreteeritud agustis 1983 Pärnu linna Alevi kalmistule maetud vene sõjaväelaste hauamärkide ümbertõukamise pärast, mõistetud novembris 1983 „kuritahtliku huligaansuse" eest 3,5. a. tugevdatud rezhiimiga sunnitööle, on Venemaal, Brjanskis asuvast sunnitöölaagrist ümberpaigutatud Eestis asuva Vasalemma sunnitöölaagri tugevdatud rezhiimiga osasse.

Kinkige sünnipäevaks
„VABA EESTLANE"

RATAS OPTICAL
219 DANFORTH AVENUE
TORONTO, ONTARIO M4K 1N2
465-6251

Täidame täpselt igat liiki prilli-retsepte, näit. „cataract" tüüpi. Suur valik lasteraame, spordi kaitseprille ja parimas kvaliteedis päikeseprille.
Raamid peamiselt Euroopast, alates $12.— kuni $200.—
Hinnaalandus kaasmaalastele 10%
Täidame ka kodumaiseid retsepte ja soovikorral saadame ära.

ROYAL LEPAGE
REAL ESTATE SERVICES LTD., BROKER
325 MOORE AVENUE, TORONTO

ESINDAJA
MAI SAARNA
Tel. kontoris 424-4900
kodus 751-1296

Mis juhtus Jurmalas

Kuigi me oleme juba korduvalt Chautauqua konverentsist Jurmalas, Riia rannas, kirjutanud, on allpooltoodud kommentaar väljavõte ühest ametlikust USA raadiosaatest. Seepärast tohiks see ehk meie lugejaidki huvitada.

Nõukogude Lätis jõudis hiljuti lõpule üks märkimisväärne sündmus. Kakssada seitsekümmend ameeriklast pidasid kuurordilinnas Jurmalas koos umbes kahetuhande Nõukogude kodanikuga nädal aega kestnud konverentsi. Peaaegu kõik osalenud ameeriklased olid eraisikud. Nende valikut ei teostanud Ühendriikide valitsus — nad lihtsalt avaldasid osalemiseks soovi New Yorgis paikneva iseseisva Chautauqua Instituudi kaudu, milline asutus oli konverentsi korraldajaks. Mõned nendest on vastu Ühendriikide praeguse valitsuse poliitikale ja nad avaldasid neid seisukohti kokkutulekul täiesti vabalt ning otsekoheselt. Mõningatel on tõsiseid kahtlusi ka Nõukogude Liidu poliitika tarkuse suhtes ja neil oli võimalik esitada selle kohta küsimusi Nõukogude ametiisikutele.

Kahjuks aga toimusid need mõtetevahetused rangelt vaid konverentsi ametlikes raamides. Nõukogude kodanikud, kes konverentsil osalesid, olid oma maa võimude poolt hoolikalt selekteeritud. Neil oli küsimusi Ühendriikide ametlikele delegaatidele, kuid mitte ühtegi Nõukogude Liidu esindajaile. Teisi lätlasi ja venelasi püüdis pääseda konverentsile, kuid nad saadeti tagasi. Ja ehkki Nõukogude massiteave tugevalt kajastas Ameerika delegaatide kommentaare, mil iganes nad leidsid vigu USA valitsuse juures, vaikisid need allikad märgatavalt kui kritiseeriti Nõukogude Liidu poliitikat.

Mingil viisil lekkis Jurmala konverentsihoonest siiski välja väikesi osi Lääne-stiililisest dialoogist, kuid see kajastus vaid kohalikus Läti ajakirjanduses ja televisioonis. Üks põhilise tähtsusega küsimus, mida mitmed ameeriklastest sõnavõtjad rõhutasid, oli Eesti, Läti ja Leedu vägivaldne Nõukogude Liidu koosseisu annekteerimine, millist seadusevastast agressiooniakti Ühendriigid ei ole kunagi tunnustanud. See tõi esile rohkesti teisi probleeme, kuna Nõukogude rezhiimil on isegi veel praegu palju tegemist Balti riikides jätkuva rahvustundega. Paljud lätlased kogunesid Jurmala lähedusse, püüdes leida võimalusi ameeriklastega vestlemiseks. Nõukogude julgeolekupolitsei blokeeris teed, tehes kõik võimalike kontaktide vältimiseks. Ühel noorel ameeriklasel õnnestus lühidalt juttu ajada mõningate lätlastega. „Me ootame vabadust", ütles talle üks vanaldane mees. „Ma loodan, et te ei usu meie poolset toetust maailmakommunismi levitamisele," ütles üks teismeline tütarlaps.

Läti päritolu liikmed Ameerika delegatsioonis püüdsid külastada sugulasi ja liikuda vabalt ringi lähedal-asuvas Riias. Neid aga jälgiti, jälitati ja noomiti. Nende hotellitube otsiti läbi ja mõningaid nende isiklikke märkmeid konfiskeeriti. KGB kutsus nende sõpru ja sugulasi ülekuulamisele.

Juba üksnes Jurmala konverentsi toimumise tõsiasi ise on rahuldust valmistav, kuna ka üksainus avameelsuse ilming, olgugi et piirides hoitud ja kooskõlastatud, on parem kui avatuse täielik puudumine. Ja siin ei tohi teha mingeid illusioone otsekohesuse ulatuse suhtes, mida Nõukogude rezhiim lubab. See peab endiselt vajalikuks hoida avaliku arvamuse jõudu tugeva kaane all. Jurmala ei olnud midagi rohkemat kui vaid pragu Nõukogude informatsioonikontrolli tammis. See ei olnud mingi uks sõnavabaduse lüüsivärava juurde.

I. K.

Eesti Vabadusvõitlejate perekonnad vajavad abi

Saada oma kodumaisele vabadusvõitlusele määratud toetus EVV Abistamiskeskuse nimele väljakirjutatud tshekiga aadressil: Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskus, Box 34018, S-100 26 Stockholm, Sweden.

SPORT

Spordiuudiseid Eestist

Kaks päeva ja ühe öö sõitsid oktoobri lõpus Lõuna-Eesti teedel N. Liidu tugevaimad autorallimehed. Peeti N. Liidu meistrivõistlused spetsiaal masinate (A-2) klassis. Startis 35 autot. Võistlused lõppesid eestlaste kaksikvõiduga. Meistritiitli omandasid Eedo Raide—Georg Valdek, hõbemedali said Ilmar Raissaar —Rein Talvar. Ka meeskondlik võit kuulus Eesti autosportlastele.

☆

„Kalevi" võrkpallikoondis võttis osa Ida-Saksamaal Schwerinis peetud rahvusvahelisest turniirist. Saavutati teine koht Tshehhi meistri „Vitkovice" järel, kellele kaotati geimidega 2:3.

☆

Oktoobrikuus peeti Tallinnas „Dünamo" üleliidulised meistrivõistlused epeevehklemises, mis lõppesid Tallinna meeskonna (Kajak, Kaaberma, Talivee, Zazhitski, Zuikov) võiduga. Et „Dünamosse" kuulub kogu N. Liidu epee-eliit, siis võib seda turniiri vaadelda kui N. Liidu meistrivõistlusi.

☆

Oli teatud üllatuseks, et Jüri Joller on 21.23 meetriga püstitanud uue Eesti tippmargi raskusheites. Endine rekord kuulus ka temale ja oli meeter vähem. Raskusheide (15 ja 25 kg kaaluvate „pommidega") on ala mis ammu oli „kolikambrisse" visatud. Ala esines 25 kg raskustega olümpiamängude kavas ainult kaks korda (1904 ja 1920. a.) Pole teada, millal Eestis selle vastu uuesti huvi tekkis. Võib oletada, et 21.23 on heidetud kergema raskusega, sest viimane kinnitatud (1912. a.) maailmarekord 25 kiloga oli veidi üle 12 meetri . . .

Spordimärkmeid

Kanadas on kriitikat ja nurinat tekitanud teatud pääsmete jagamise ja müümise moodus. Need on piletid huvitavamatele aladele nagu jäähoki ja uisutamine, kus pealtvaatajate hulk on piiratud.

Lausanne'is toimunud Rahvusvaheline Olümpiakomitee 91. istungijärgul oli kavas ligi paarkümmend küsimust, nende hulgas uued alad tulevastel mängudel. Söulis 1988. aastal on kavas esmakordselt 50 meetri vabaujumine, lauatennis (ping-pong) ja 10 000 meetri jooks naistele. Vibulaskmine suureneb võistkonnaharjutustega nii meestele kui naistele. 1992. aastast peale võisteldakse ka pesapallis ja „softballis" (üks pesapalli „pehmem" vorm). Kavast võeti välja dzhuudo vabaklass.

1992. aastast alates hakatakse jälle jagama auhindu sporditeemaliste kunstitööde eest, nagu seda tehti aastail 1912—1948. 1988. a. suvemängude kavas on üldse 23 ala.

Uute liikmetena Rahvusv. Olümpiakomiteesse võeti Aruba, Cooki ja Guami saarte Olümpiakomiteed. Üldse kuulub ROK'i nüüd 163 rahvuslikku komiteed.

☆

Calgarys on alanud 1988. aasta taliolümpia piletite eelmüük. Esimesel päeval müüdi 1.6 miljonist piletist 30 tuhat. Korraldajad loodavad saada eelmüügist 30 miljonit dollarit.

☆

21-aastane Desiree du Plessis (Lõuna-Aafrika Vabariik) ületas esimese naisena Aafrikas 2 meetrit kõrgushüppes. Tema saavutus 2.01 on selle kontinendi rekordiks.

☆

Hokit mängitakse ka rulluiskudel. Hiljuti toimusid Brasiilias maailmameistrivõistlused sel alal juba 27. korda! Itaalia meeskond võitis kõiki üheksat vastast ülcolevalt üldskooriga 63:19. Ka muud medalid tulid Hispaaniaga ja Portugaliga Euroopasse.

MALE

Uudiseid TE Maleklubi tegevusest

Aastalõpul on peetud kaks väiksema osavõtuga klubi sisemist malevõistlust; neist üks sattus tänavusele esimesele lumetormile, mis takistas osavõtjate kohale tulekut. 20. nov. peetud võistlusel, 2 x 15 min. viis vooru, tuli esikohale Jaak Järve 4 punktiga; järgnesid Jüri Elken 3,5, Valdeko Pikkand ja Tarvo Toomes jagasid 3.—4. kohti 3 punktiga.

11. dets. peetud võistlusel, 2 x 15 min. 4 voorus, jagasid esikohti Endel Talve ja Jaak Järve 3 punktiga; kolmandal ja neljandal kohal olid Andrus Kõresaar ja Lembit Joselin. Osa võtsid veel H. Aun, H. Aavik, E. Roomets, E. Tani, Ü. Tamm ja E. Türner.

109 meeskonda maleolümpiaadil

Suurim maleolümpiaad, mis kunagi toimunud, lõppes detsembri esimesel nädalal Dubais, Ühendatud Araabia Emiraadis. Osavõtvad 109 meeskonda murdsid eelmise rekordi; 1982. a. oli Luzernis, Shveitsis, osavõtjaid 88 riigist.

Viimased mängud on maleolümpiaadidel alati põnevad. Nõukogudelased on tavaliselt kaugel teistest ees; ainult mõnikord on nendega tasavägisuse saavutanud üksikud riigid. See toimus aastal 1978, kui Ungari tuli võitjaks, ja 1980, kui ungarlased jagasid esikohta venelastega.

Tänavu oli see siiski kolme meeskonna vaheline lahing. USA juhtis poole punktiga N. Liidu ees, Inglismaa oli pool punkti järel. Lõpuringis N. Liit võitis Poolat 4—0, kuna Inglismaa võitis Brasiiliat; USA mängis 2—2 Bulgaariaga, mistõttu venelased lõpetasid esikohaga, saades 40 punkti võimalikust 52-st, Inglismaa oli teine 39,5 p. ja USA langes kolmandale kohale 38,5 punktiga. Ungari oli neljas 34,5 p. ja Kanada tuli 31,5 punktiga 19-ks.

Neli eesti paremat maletajat võistlemas makedoonlaste vastu. Pildil paremalt J. Järve, V. Pikkand, T. Kõhelik ja T. Toomes. Foto: H. Oja

Eesti maletajad võitsid makedoonlasi

7. detsembril toimus Eesti Majas Makedoonia ja Toronto Eesti maleklubide vaheline meeskondlik malevõistlus 16 laual 2 x 60 min. süsteemis. Kui alul oli eestlasil märgatav edumaa, vähenes vahekord lõpupoole ja Toronto Eesti Maleklubi meeskond tuli võitjaks ühe punktiga, tasudes eelmisel aastal sama klubiga peetud võistlusel saadud kaotuse.

Eesti meeskonda kuulusid Taavi Joonase, kes mängis 1956. a. TE Maleklubi võidukas meeskonnas, kui tuldi Toronto meistriks; vahepeal on ta olnud aastaid eemal. Järgnesid Jaak Triefeldt, Hans Jürman, George Orgusaar, Endel Talve, Jaak Riga, Andrus Kõresaar, Alfred Kuus, Jaak Järve, Valdeko Pikkand, Toivo Kõhelik, Tarvo Toomes, Jüri Elken, Enno Türner, Max Pentre ja Walter Leis. Neist topeltvõidu saavutasid A. Kõresaar, J. Järve, T. Kõhelik ja E. Türner. Kokku oli eestlasil 15 võitu ja 3 viiki.

EERIK LAIDSAAR

NOORSÕDUR PENSION

JUTUSTUSI SÕDURIELUST

3.

— Mina, härra rühmavanem . . .

— Rühmavanem, rühmavanem . . . mis rühmavanemaid Te seal loetlete? Tule issandjumal . . . No kas Te ei tea, mis aukraad mul on?

— Allohvitser, härra rühmavanem!

— Tule iss . . .

— Allohvitser, härra allohvitser.

Noortekompanii teise rühma vanem ja kõige noorsõdurite otsekohene ja lähim „suurem ülemus" — (jaoülemad ehk „jupijumalad" magavad lihtsõduritega koos rühmaruumis ja selletõttu respekteeritakse alluvate poolt neid ka parajasti vaid niipalju, kui see kõige hädapärasemalt vajalik) — vanem-allohvitser Villigart pühib laubalt higipisara. Ta alahuul tõmbleb närviliselt ja ta ümmargused, hallid silmad vaatavad ringi nagu abi otsivalt. Sest — tule issandjumal ise appi — kui tarvitada Villigardi lemmiklauset — küll näeb tema vaene mees vaeva selle Pensioniga. Tulgu, nähku ja vaadaku kõik, milline noorsõdur on tema rühmas, tema oma heas, neljajaolises rühmas, mis on kogu kompanii uhkuseks; tulgu ja vaadaku ja tundku kaasa vaese rühmavanema närvidele!

Nii haletseb rühmavanem end hommikusel ülevaatusel ja kui ta on põgusa pilguga märganud kogu rivisseisva rühma ilmset huvi selle peaaegu traditsioonilise seiga — Pensioni noomimise — vastu, kõhatab ta oma hääle ametlikuks.

— Noor Pension, tulge siia.

Pension astub rivist välja. Ta on kasvult veidi pikem keskmisest, ruugejuukseline, paari tedretähega ninakuurikal. Kuna sõdurimundrid on valmistatud standardmõõdu järele, on ta pikkuselt küll paras frentš talle pisut lai ja kuna vöörihm on vastavalt sisekorrale ja sõduri kohustuslikule kombele tõmmatud nii pinguli, et talle ühtki keerdu sisse pöörata ei saa, jääb mulje sellest poisist niisugune, nagu seisaks rivi ees kahvtanis venelane, kelle kahvtanisaba aga keegi naljahammas maha lõiganud.

Sääresidemed sel noorsõduril on seotud lõdvalt ja nii paistavad ta jalad olevat ülemäära jämedad — igatahes vägagi kohatus proportsioonis vöörihma abil peenekstõmmatud pihaga.

Mis aga ennekõike tähelepanu pälvivad, on noorsõdur Pensioni silmad. Tumedate kulmude alt vaatavad nad oma ülemusele vastu kui kaks naiivset, süütut sinilillekest, kellele on võõrad kõik selle patuse maailma mured ja pahed. Jäädes allohvitseri ette seisma, Pensioni rüht ja ilme meenutab märtrit, kes, naeratus huulil, vaatab vastu lõukoerale, palvetades: anna talle andeks, sest ta on mõistmatu ja ei tea mis teeb.

Ent — see pilk ja alistuv ilme, mis teeks pehmeks ka kiviseima südame, kui selle omanik terasemal vaatlemisel teise silmist kõige selle alistavuse kõrval ei märkaks pisikest, üsna tillukest iroonia ja mingi elevusliku üleoleku kõrvalhelki, jätab rühmavanema külmaks. Ja nagu mingit vägisi peale tulla tahtvat heldimushoogu tagasi surudes, allohvitser käratab kurjasti — igatahes küllalt ettevaatamatult kurjasti selleks, et terasem kõrv ei märkaks selles kurjuses tublit annust teesklust:

— Kas nii Teie ilmute?

— Härra allohvitser, noor Pension on ilmunud Teie käsul!

— Nii. Hea küll. See on Teie isiklik kapp siin, eks ole? Hüva. Vaadake nüüd ise, inimeseloom, missugune Teie kapp välja näeb: suhkrukott on lahti ja külili, peensuhkur vedeleb kapipõhjal. Selle sees asub saapamäärde karp, mis on Teil millegipärast poolavali; padrunipesa puhastamise pulk on võitoosis, püssipuhastamise nöör läigib õlist ja lebab puntrana leivaviilukal ning kogu seda sigadust kroonivad jalanartsud, millised olete visanud kõige üle. Ma küsin Teilt, noor Pension, kas see on sõduri isiklik kapp või on see prügikast?

— Just nii isiklik kapp, härra allohvitser.

— Lori. Kas teate mitu karistustoimkonda võib määrata rühmavanem?

— Seitse, härra allohvitser.

— Vale!

— Viis!

— Vale!

— Kolm!

— No ometi kord. Õnn, et Te tuhat ei öelnud, siis oleksime homme hommikuni arvusid kahekaupa maha kaubelnud. Tule issandjumal ise appi, kas Teile sisekorra tundidest siis midagi meelde ei jää? Noh, hea küll. Saate täna need kolm toimkonda. Ja kohe, kui ülevaatus lõppenud, lähete ja teete kompanii väljakäigukoha puhtaks ning selle järele seate oma kapi korda, sest mustem töö tuleb ikka pärastiseks jätta!

Võiduröömsalt naeratades oma õnnestunud teravmeelsuse üle allohvitser Villigart vaatab ringi ja nähes kõigi muigavaid nägusid, muheleb seesmisest heameelest. See asjaolu ei takista teda aga märkamast, et noor Pension rivisse minnes teeb „ümberpöörde" ümber parema õla ja tulemuseks on, et Pensioni karistusraamatusse tuleb kanda veel üks karistustoimkond.

Nr. 97

Ki

Abi eesti rahvus

Ontario Kodakondsus ministeeriumi toetus

Ontario Kodakondsu (Ontario Ministry of Citize tario kaudu eesti rahvusku mist 6400 dollariga.

Juba kauemat aega on Ül maailmne Eesti Rahvatant Juhtide Koondis kavatsen mingil viisil jäädvustada me populaarsemaid rahvatantse (v jaspool kirjasõna) ja helilindist da orkestreeritud muusikat ra vatantsude esitamiseks.

Eirti tugeva tõuke andis sel suunas ESTO '84 Torontos, k ilmnes tugevaid eritõlgend kirjelduste järele õpitud tantsu juures. Teiseks, tantsurühma on ikka rohkem ja rohkem pro leeme elava muusiku saamise ja kasutatakse üksiku muusi poolt lindistatud muusikat. Ha jutusteks oleks sellega kõik k ras, kuid esinemistel jääb selli muusika natuke „hõredaks". V jadus on suur tüsedama saa muusika järele, eriti esinemis otstarbeks.

Nüüd ongi saamas teoks ka paralleelset programmi. On tu mas õppefilm (video) umbes tantsuga, milline oleks toeks k jasõnale, andes põhisammud pimiseks, tantsude esitamise n ted ja valmis-produkti, tants esinemisekorras. Umbes sam arvule tantsudele tuleb ka orge reeritud muusika. Orkestreeri se on endale võtnud dr. Rom Toi. Ansamblis mängivad ka meie selle ala parimad jõud ansamblit juhatab Enc Sill Lomp.

Rahvatantsu osas on instr toriteks Harald Seren ja Härn Toomsalu, viimane neist üht ka mõlema programmi kordin tor, olles samal ajal ka Ü.E. J.K. esimees. Tantsijad on k

Mõttesoojusega

Elisabeth Haavaniit, Ki kodumaale. Toronto 19 100 lk.

Aastal 1969 ilmus Toro luuletuskogu „Kirjad kodun le" lahkunud Elisabeth Ha niidu loomingust. Kirjastav kaasa oli raamatu pühenda vastavalt autori varem avald soovile, eesti gaidide v maailmas. Seda soovi on aas jooksul täidetud sellega, et matuid on jagatud eesti noo gaidluse ridades.

E. Haavaniidu luulenäitci mus kunagi „Tulimullas"; dega piirduski tema avalik e mine. Autor oli aga aastate j sul oma tundeid sõnastanu need salvestanud ajaks, ku ise enam polnud raamatu i misest rõõmu tundmas. H kalt dateeritud luuletused vad aastaga 1946 ja lõp 1963, kusjuures üksiknäide pärit kooliõpilase ajast. Ni kogu luuletused maapag elumuljeist, mis lüürilise tän ga päevikulehekülgedele jääd tatud, kas kaotusevalust või lestusena mõnest ilusast päe

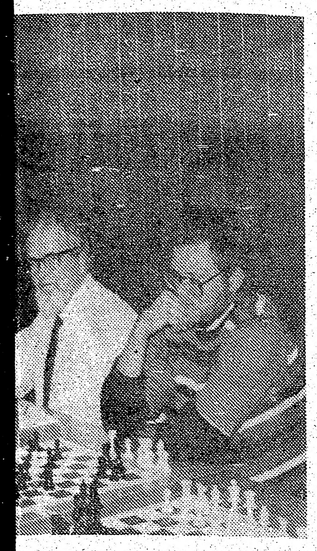

võistlemas makedoonlaste
V. Pikkand, T. Kõhelik ja
Foto: H. Oja

esti maletajad õitsid makedoonlasi

7. detsembril toimus Eesti ajas Makedoonia ja Toronto sti maleklubide vaheline eskondlik malevõistlus 16 tal 2 x 60 min. süsteemis. Kui l oli eestlasil märgatav edu- a, vähenes vahekord lõpupoo- ja Toronto Eesti Maleklubi eskond tuli võitjaks ühe nktiga, tasudes eelmisel aastal ma klubiga peetud võistlusel adud kaotuse.

Eesti meeskonda kuulusid avi Joonase, kes mängis 1956. TE Maleklubi võidukas mees- nnas, kui tuldi Toronto meist- s; vahepeal on ta olnud aas- d eemal. Järgnesid Jaak Trie- dt, Hans Jürman, George Or- saar, Endel Talve, Jaak Riga, ndrus Kõresaar, Alfred Kuus, ak Järve, Valdeko Pikkand, ivo Kõhelik, Tarvo Toomes, ri Elken, Enno Türner, Max ntre ja Walter Leis. Neist to- ltvõidu saavutasid A. Kõre- ar, J. Järve, T. Kõhelik ja E. irner. Kokku oli eestlasil 15 itu ja 3 viiki.

, peensuhkur vedeleb kapi- ub saapamäärde karp, mis st poolavali; padrunipesa võitoosis, püssipuhastamise ebab puntrana leivaviilukal ust kroonivad jalanartsud, kõige üle. Ma küsin Teilt, e on sõduri isiklik kapp või

kapp, härra allohvitser.

te mitu karistustoimkonda vanem?

allohvitser.

rd. Õnn, et Te tuhat ei öel- homme hommikuni arvusid ubelnud. Tule issandjumal sisekorra tundidest siis mi- Noh, hea küll. Saate täna da. Ja kohe, kui ülevaatus teete kompanii väljakäigu- selle järele seate oma kapi töö tuleb ikka pärastiseks

naeratades oma õnnestunud allohvitser Villigart vaatab muigavaid nägusid, muhe- eelest. See asjaolu ei takista ast, et noor Pension rivisse erpöörde" ümber parema õla et Pensioni karistusraama- veel üks karistustoimkond.

kirjandus • kunst • muusika

Abi eesti rahvuskultuurile

Ontario Kodakondsuse- ja Kultuuri-ministeeriumi toetus

Ontario Kodakondsuse- ja Kultuuri-ministeerium (Ontario Ministry of Citizenship and Culture) toetas Wintario kaudu eesti rahvuskultuuri arendamist ja jäädvustamist 6400 dollariga.

Juba kauemat aega on Ülemaailmne Eesti Rahvatantsu Juhtide Koondis kavatsenud mingil viisil jäädvustada meie populaarsemaid rahvatantse (väljaspool kirjasõna) ja helilindistada orkestreeritud muusikat rahvatantsude esitamiseks.

Eirti tugeva tõuke andis selles suunas ESTO '84 Torontos, kus ilmnes tugevaid eritõlgendusi kirjelduste järele õpitud tantsude juures. Teiseks, tantsurühmadel on ikka rohkem ja rohkem probleeme elava muusiku saamiseks ja kasutatakse üksiku muusiku poolt lindistatud muusikat. Harjutusteks oleks sellega kõik korras, kuid esinemistel jääb selline muusika natuke „hõredaks". Vajadus on suur tüsedama saatemuusika järele, eriti esinemiste otstarbeks.

Nüüd ongi saamas teoks kaks paralleelset programmi. On tulemas õppefilm (video) umbes 40 tantsuga, milline oleks toeks kirjasõnale, andes põhisammud õppimiseks, tantsude esitamise näited ja valmis-produkti, tantsud esinemisekorras. Umbes samale arvule tantsudele tuleb ka orgestreeritud muusika. Orkestreerimise on endale võtnud dr. Roman Toi. Ansamblis mängivad kaasa meie selle ala parimad jõud ja ansamblit juhatab Ene Sillart-Lomp.

Rahvatantsu osas on instruktoriteks Harald Seren ja Härnald Toomsalu, viimane neist ühtlasi ka mõlema programmi kordinaator, olles samal ajal ka Ü.E.R.-J.K. esimees. Tantsijad on kõik suurte kogemustega, olles endised Toronto „Kungla" ja Hamiltoni „Kandali" tantsijad.

Et sellist suurt ettevõtet hästi läbi viia, nii kunstilisest kui tehnilisest küljest, on vaja tugevat majanduslikku alust. Selle aluse panid ESTO '84-st osavõtnud rahvatantsu rühmad, annetades 15% enda saadaolevast ESTO ülejäägist Ü.E.R.J.K. kassasse, millele lisandus nüüd toetus Wintario'lt, Ontario Kodakondsuse- ja kultuuri-ministeeriumi kaudu. Wintario toetuse ettevõttele hankis Hamlitoni Eesti Rahvatantsu Rühm „Kandali", kes on ka programmi vastutav läbiviija, tehes seda Ü.E.R.J.K. patronaazhi all.

Kogu programmiga loodetakse valmis saada 1987. aasta varasuvel, millest muusika valmib kindlasti varem, kuna video osa võtab rohkem aega, sest selle juures tuleb toimetamisega palju tööd teha.

Mõlemad programmid peaksid pakkuma suurt abi meie rahvuskultuuri edasises edenemises; seda eriti õppefilmi osas, andes meie noortele juhtidele kirjasõna kõrvale ka visuaalse õppematerjali.

Kahju on ainult, et seda saab ainult osalise materjaliga teha ja mitte kogu meie rahvatantsude repetuaari ulatuses. See nõuaks palju suuremat majanduslikku ja energia panust, kui see meil praegu saadaval on. Ehk leiab esimene katsetus vastukaja, mis võimaldab ka ülejäänud materjaliga sama teha, jäädvustades niimoodi meie rahvuskultuuri ühe haru tulevastele põlvedele.

Pärast TEMeeskoori isamaalikku kontserti tänati koorijuhti C. Kipperit lilledega. Pildil Kai Käärid lilli üle andmas. Foto: H. Oja

Mõttesoojusega kirjad kodumaale

Elisabeth Haavaniit, Kirjad kodumaale. Toronto 1986. 100 lk.

Aastal 1969 ilmus Torontos luuletuskogu „Kirjad kodumaale" lahkunud Elisabeth Haavaniidu loomingust. Kirjastav abikaasa oli raamatu pühendanud, vastavalt autori varem avaldatud soovile, eesti gaididele vabas maailmas. Seda soovi on aastate jooksul täidetud sellega, et raamatuid on jagatud eesti noortele gaidluse ridades.

E. Haavaniidu luulenäiteid ilmus kunagi „Tulimullas"; nendega piirduski tema avalik esinemine. Autor oli aga aastate jooksul oma tundeid sõnastanud ja need salvestanud ajaks, kui ta ise enam polnud raamatu ilmumisest rõõmu tundmas. Hoolikalt dateeritud luuletused algavad aastaga 1946 ja lõpevad 1963, kusjuures üksiknäide on pärit kooliõpilase ajast. Nii on kogu luuletused maapagulase elumuljeist, mis lüürilise tämbriga päevikulehekülgedele jäädvustatud, kas kaotusevalust või mälestusena mõnest ilusast päevast.

Omasena maapagulasele on need noorusmaa poole suunduvad igatsused, mis saanud mõttelisiks kirjadeks kodumaale. See on olnud päevade kauneimaks hetkeks, kui õhtul süüdatud tule juures ta alustas pikka matka omastele käe ulatamiseks.

Haavaniidu luuleloomingu intensiivsem ajajärk ongi esimeste pagulasaastate muljetetiheduse ületulvasuses, kui kõik oli veel värske ja haavad valusad. Hiljem laieneb temaatika üsna igapäevasele tegevusele ja lillede eest hoolitsemisele. Lüüriline meeleolu on mõneti lähedane Underi maailmale, kellelt on ilmseid mõjutusi vaimsuses kui ka vormis. Häid teekaaslasi on veel teisigi, mis ei tähenda, et ta pärisüksi poleks suutnud astuda. Oma elu viimaseil raskeil päevil peab ta argust oma „pärispatuks"; võibolla see põhjustas ta loomingulise eraklusegi. Parandamatu haigus andis teada, et „lauluaeg on möödas", aeg mil „meeletu igatsus jäi ja kaskede helendus üle tumeda mustava jõe, millest mingit silda üle ei vii."

Lahkunu mälestuseks kirjastatud raamat on elanud edasi elavana. Esimene trükk on lõppenud ja uusi noori astub eesti gaidide ridadesse, kellele kodumaale suunatud mõtted peaksid olema eeskujuks, sütitamaks elava tunnetusega, mõttetulega, mis haarab ja soojendab. See tingiski teise, välimuselt muutmatu uue trüki.

Hannes Oja

Ivaski ajakirja juubelinumber

„World Literature Today" tähistas 60. ilmumiseaastat

1986. aastal tähistas Ivar Ivaski toimetamisel ilmuv rahvusvaheline kirjandusajakiri „World Literature Today" (WLT) oma 60. juubeliaastat. Sündmust tähistati erinumbriga, mille kaanepildiks oli esimese numbri lihtne ja tagasihoidlik kujundus. See oli esialgul mõeldud veerandaastati ilmuvaks võõrkeelseid raamatuid kommenteerivaks ajakirjaks. Ajakiri on sellest peale ilmunud Oklahoma ülikooli väljaandel, esialgu nimega „Books Abroad", 1977. aastal aga muudeti nimi praeguse toimetaja Ivar Ivaski tegevuse ajal „World Literature Today'ks". Samuti on see kasvanud mahukaks suuremõõduliseks 160—200 lk. väljaandeks, hõlmates kogu maailma kirjandust.

1986. a. suvenumber oli juubelinumbriks, millega I. Ivask andis ülevaate ajakirja ilmumisele kuuel aastakümnel. Ajakirja toimetus on teinud nõudlikku tööd; nad on töötahtelised moodsate keelte õpetajad mitmeis institutsioonides, kelle abita ja kogemusteta sellist hiigeltööd poleks suudetud teha. Tuleb vaid tähelepanu osutada üle 250-le retsensiionile igas numbris, mis käsitlevad enam kui 50 keelt. I. Ivask on töötanud toimetaja kohal 19 aastat ja selle aja jooksul leidnud ruumi ka sadadele eesti raamatuid käsitlevaile retsensioonidele.

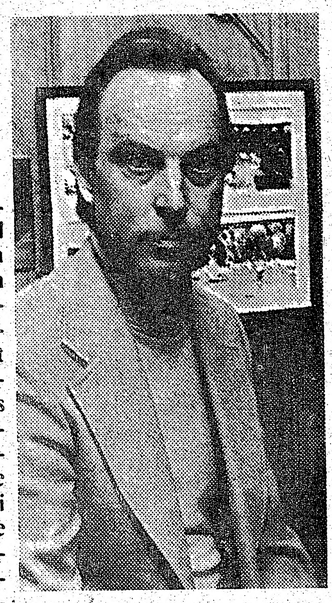

Juubelinumbri avabki toimetaja I. Ivask ülevaatega möödunud 60 aasta tööle; endine ajakirja toimetaja W. B. Fleischmann meenutab varasemat algust, teised artiklid on kirjutatud praeguse WLT toimetusliikmete poolt ja käsitlevad mitmesuguseid aspekte tänapäeva kirjanduses mitmete maade kirjanike loomingus. Juubelinumbri eesti raamatute rubriigis vaatleb George Kurman Jaan Kaplinski luuletusi ingliskeelses tõlkes „The Same Sea in Us All", leides et luuletuste tõlkimine on raske ülesanne, aga koostöö autoriga on tõlkijale Sam Hamillile andnud võimaluse edukalt oma tööd teha, nii et eesti originaali keelt võib kuulda inglise keeles, mis on tähelepanuväärne saavutus.

Ilse Lehiste vaatleb Kalju Lepiku luuletuskogu „Kadunud külad", öeldes et kuigi see on Lepiku 11-es luuletuskogu, jääb see sama värskeks ja uuenduslikuks nagu alati. „Kadunud külad" on asjasse pühendatu raamat, lugeja peab teadma erilisi sündmusi Eesti ajaloos mõistmaks millest räägitakse.

I. Ivask retsenseerib Paul-Erik Rummo valitud luuletuste raamatut „Oo, et sädemeid kiljuks mu hing" (aastaist 1957—1985). Rummo luulel ja näidendeil polnud 15 aastat avaldamisvõimalusi, kuna ta ei teinud kompromissi partei nõudmistega; siis töötas ta sel ajal tõlkijana. Valitud kogus on luuletusi esimestest kogudest ja ootele jäänud kogust, näidates teda eesti keele virtuoosina, ja et ta on oma juurtega sügavalt rahvuslikus minevikus ja olevikus. Aga samal ajal ilmneb ka, et ta on aktiivselt põiminud maailmakirjanduse elemente, möödaolevaid ja praegusi, oma pärandisse, tehes sellega oma loomingu enam ja enam universaalseks.

Ilmar Mikiver vaatleb kahte raamatut: Mati Unti „Valitud teosed" kahes köites ja Enn Vetemaa „Möbiuse leht". Esimest hindab ta tänapäevase eesti kirjanduse absoluutsesse eliiti kuuluvaks, olles eesti rahvusvaimu väljenduses võrreldav Jaan Krossiga, eesti ajaloolise romaani meistriga. Valitud teostesse on võetud ta looming kuni 1977. aastani, kaasa arvates näidendid. Enn Vetemaa on oma teosega loonud uue narriliku zhanri, mida võiks nimetada „romaaniks info püramiidis"; teos koosneb suures osas pisiloenguist mitmesuguseil teemadel. Vetemaa on jäänud tänapäevaseks N. Eesti kirjanduse vaimukuse vahemeheks. Tema uusim töö näitab vähem ja vähem kahemõttelisuseta vaimsuse siduvust ja enam ning enam sümbolistlikku topeltväljendust, mida mõnikord on raske tõlgitseda. Tema romaan „Hõbedaketrajad" (1976) toetas ilmselt selgelt parteiliini poliitikat.

Mikiverilt on veel kommentaar Nikolai Baturini armastusromaanile „Noor jää". See on armastuskolmnurgast nõukogude ühiskonnas, harva-räägitava erootikaga ja uusrikaste elu kirjeldusega. Baturin, murdeluuletaja, kasutab romaanis rohkesti murdesõnu, mis raskendab lugemist.

H.

Eestist Pariisi Vladivostoki kaudu

Hiljuti läbis ajakirjandust ühe Soome linna taotlus kaubanduse otseühenduseks Tallinnaga. Teatele ei ole järgnenud mingeid järelkajasid ega kommentaare, kuna teadaolevalt allub igasugune kaubandus — väliskaubandus eriti — keskselt Moskva kontrollile.

Tsentraalsele kontrollile alluvad aga isegi looduskaitse ja keskkonna probleemid. UNESCO juures tegutsev teaduslik sekretariaat „Man and Biosphere" (MAB) asukohaga Pariisis, peab Eesti teadus-asutustega ühendust Moskva kaudu. Läänemere saarte uurimisprojekt allub Vladivostokis asuvale NSVL Vaikse Ookeani Geograafia Instituudile.

Kui saastamise vastased meetmed (tarvitusele võetud abinõud) Eestis ristuvad Moskva majanduslike huvidega või bürokraatiaga, siis jääb viimane peale. Tuletornid Eestis on „riigitruude" venelaste teenindamisel, selle tõttu on Eesti Riiklikul Vilsandi Looduskaitsealal raske looduskaitset teostada. Saare „peremeheks" on tuletorni ülem.

„Wintertime Goodtime"

Metro Toronto ja Piirkonna Alahoiu-Amet teatab, et talvespordi-huvilised on teretulnud selle Ameti halduses olevaile maa-aladele mitmet laadi talvespordiks ja meelelahutuseks. Kui nad soovivad osa võtta maastikusuusatamisest (cross-country), siis võivad nad siirduda Albioni Küngastele (Albion Hills), kus on olemas 25 km pikkuselt korrashoitud suusaradasid, mis keerlevad läbi 446 aakri (umb. 180 hektari) suuruse metsamaastiku. Maa-alal asub ka suusatalu, kus on saadaval kuum kohv ja võileivad. Samuti on seal võimalik suuski üürida.

Teine maastikusuusatamiskoht on Bruce Veski (Bruce's Mill). Seal on 12 km pikkune suusarada, mis keerleb läbi metsade ja aasade. Ka siin on suusaonn (chalet) koos väljakäikudega, kuumade jookide ja suupistetega ning valvekorra-suusapatrulliga (ski patrol services).

Palgrave's on 16 km pikkune suusarada metsamaastikus, mis on suusapatrullide valve all. „Cold Creek" meelelahutuse-piirkond omab 11 km pikkuse suusaraja, kuna „Greenwood'is" on 3.5 km suusarada.

Kortright'i alalhoiu-keskuse mail on 12 km „cross-country" suusateed, samuti on rajad olemas Boyd'i, Clareville'i ja Heart Lake piirkondades. Nendest on ainult Heart Lake's (Bramalea) varjualune olemas.

Peale maastikusuusatamise on veel võimalik osa võtta kelgutamisest „Külmaoja" (Cold Creek) piirkonnas; samuti saab seal pealt vaadata koertekelkudega võiduajamist. Uisutamist saab harrastada peale ülalnimetatud Albioni Küngaste, Bruce Veski, Südamejärve ja teiste alade veel Mustaoja (Black Creek) külas, kus on ka saadaval värskendavad joogid ja suupisted. Viimases kohas on ka võimalik minna reesõitudele (sleigh rides) igal õhtul — selleks tuleb reservatsioonid ette ära teha telefonil 736-1733. Üldise info saamiseks talvespordi alal Metro keskustes palutakse helistada 794-0700.

Välja lõigata — kuulutus ei kordu

RAAMATUTE VÄLJAMÜÜK

Tellimised koos rahaga saata VABA EESTLASE talitusse.

Raamatud ja plaadid saadetakse välja Rootsist.

ESTO 84- Toronto, 110 värvis ja 130 must-valget fotot, tekst eesti- ja inglisekeeles	$30.—
ESTO 84- Toronto, album koos 90 min. kassettiga	
ESTO -84	$40.—
ESTO-80 Stockholm	$10.—
ESTO-80 Stockholm koos 90. min kassettiga	$15.—
EESTI VABADUSRISTI KAVALERID, kordustrükk	$45.—
Peeter Gustavsson, Tänapäeva mured Eestis	$15.—
Felix Oinas, Vargamäe tõde ja õigus	$20.—
Johannes Mihkelson, Vastu tuult	$30.—
Enn Nõu, Nelikümmendviis	$15.—
Leonora Peets, Maroko taeva all	$20.—
Alma Teder, Külaline kodumaalt	$25.—
Helga Nõu, Pea suu!	$15.—
Eesti riik ja rahvas II Maailmasõjas 10 osa	$75.—
Eesti Saatusaastad 1945-1960, 6 osa	$35.—
A. Traksmaa, Eesti Vabadussõda	$15.—
Jaan Kuusk, Minu lauluvara I, laulik nootidega	$15.—
LAULUMAA, värvis, pühendatud laulupidudele	$35.—
Iidne Tallin	$40.—
Vello Pekomäe, Eesti läbi aegade	$45.—
Vello Pekomäe, Estonia trough the Ages (ilmub 1987)	$45.—
Ilmar Külvet, Jääkaru hingus (novellid)	$35.—
Gustav Ränk, Laiemasse maailma (ilmumas. Veel on võimalik liituda õnnitlejatega professori 85. sünnipäevaks 18. veebr. 1987)	$35.—
Taimi Proos, Südametunnistuse pärast. Hendrik Kokamäe elust ja tööst	$40.—
Arvo Mägi, Eesti rahva ajaraamat	$25.—
Arvo Mägi, Euroopa rahvaste ajaraamat	$25.—
Ilmar Külvet, Näitemänguraamat	$20.—
Prof. Kaarel Liidak, tema tööst ja ideoloogiast	$10.—
Vabadussõja monumendid, EÜS Põhjala väljaanne	$15.—
Põhjala tähistel, 16—85. Soomepoiste väljaanne	$15.—
Agu Kriisa, Eesti nii nagu ta on	$15.—
Sirje Sinilind, Eesti rahvuspoliitika aspektidest	$10.—
Enn Nõu, Vastuvett, 12 novelli	$15.—
Jüri Lina, Õised päevad, olumärkmeid Eestist	$15.—
Einar Sanden, Võllamë kavalkaad, 44 olukirjeldust	$20.—
Arnold Kokk, Maarjamaalt marjamaale, valimik vestekroonikat	$20.—
R. Raid, Wenn die Sovjets kommen	$15.—
R. Raid, When the Soviets come I	$25.—
R. Raid, When the Soviets come II	$25.—
Andres Küng, A Dream of Freedom	$20.—
Sirje Sinilind, Estonia in the prison of Nations	$10.—
Einar Sanden, The Painter from Naissaar	$35.—
Einar Sanden, Guide to Tallinn 1935—1985	$20.—
Evi Pihlak, Eesti maal, eesti maalikunst läbi aegade värvis	$70.—
Eduard Viiralt, 20 reproduktsiooni, kirjastus EMP	$15.—
Valimik Axel Roosmani graafikat	$15.—
Eduard Viiralt, Inimene ja nägemus-Loodus ja fantaasiad	$10.—
Boris Bernstein, Ringi sees-Ringist väljas	$10.—
Evi Pihlak: Konrad Mägi, XX saj. eesti kunstiilmet kujundav kunstnik	$20.—
Tiiu Viirand, Kunstiraamat noortele, läbilõige erinevatest kunstiliikidest	$25.—
EESTI GRAAFIKA 1976, 77, 78	$10.—
EESTI GRAAFIKA 1979, 80, 81	$10.—
Helmi Üprus, Päikese mängud	$10.—
Villem Raam, Gooti puuskultuur Eestis	$20.—
Hanno Kompus, Picturesque Estonia, tekst eesti- ja ingliskeeles	$10.—
Helene Kuma: Elgi Reemets	$10.—
Renate Krüger, Tornid silmapiiril, romaan kunstnik Berndt Notkest	$10.—
EESTI RAHVAKUNST IV, Tiina Võti, Talutoa sisustus	$20.—
Mart Port: N. Eesti arhitektuur	$15.—
Paul Luhthein; Laisulega kirjutatud alfabeet	$15.—
Erns Jõesaar, skulptuur, maal, joonistus, tekst E. End, prof. S. Karling	$10.—
Välis-Eesti kunstielu bibliograafia, koost. E. Kõks	$10.—
Endel Kõiks, Eesti graafikuid	$10.—
Evi End, Juhan Nõmmik, monograafia	$25.—
Erik Raiküla, Vana Tallinn	**$20.—**
Rein Zobel, Tallinna keskaegsed kindlustused	**$30.—**
Tartu Ülikooli ajalugu I+II+III	$65.—
HISTORY OF TARTU UNIVERSITY 1632-1982	$15.—
Alma Mater Tartuensis, Tartu riiklik Ülikool 350, 1632-1982, värvis	$40.—
Arthur Mägi, Das Staatslebern Estlands während seiner Selbständighet	$15.—
W. Saarsen See mis ma nägin	$15.—
MANNERHEIM, mälestused	$10.—
V. Saarsen, Johan Laidoner	$10.—
Henriku Liivimaa kroonika, eesti- ja ladinakeelne tekst	$20.—
Fred Limberg, Isamaa eest	$20.—
Einar Sanden, Loojangul lahkume Tallinnast	$20.—
Einar Sanden, Süda ja kivid	$20.—
Kaul Kadak, MITME TAEVA ALL	$15.—
Ernst Jõesaare looming	10.—
V. Poska-Grünthal— SEE OLI EESTIS	$15.—
A. Rei, THE DRAMA OF THE BALTIC PEOPLES	$20.—
Alfred Luts — HEITLUSTE KEERISES II	$18.—
Aadu Lüüs — TARTUS JA ROOTSIS	$8.—
Jüri Remmelgas — TULINE VÄRAV	$8.—
Jüri Remmelgas — KOLM KUUSKE	$8.—
Oskar Angelus — TUHANDE VALITSEJA MAA	$8.—
Giovanni Guarechi — DON CAMILLO	$5.—
Oskar Mamers — KAHE SÕJA VAHEL	$8.—
Oskar Mamers — HÄDA VÕIDETUILE	$8.—
Märt Raud — EESTI KOOL AEGADE VOOLUS I	$8.—
Märt Raud — EESTI KOOL AEGADE VOOLUS II	$8.—
Jaan Lattik — TEDA EI OLE SIIN	$8.—
Henno Jänes jt. — MAAILMAKIRJANDUSE PEAJOONI	$8.—
Gustav Ränk — VANA EESTI RAHVAS JA KULTUUR	$6.—
Dr. Peter Kleist — MAHAMÄNGITUD VÕIT	$5.—
Borgelin, R. G. — DANNEBROGI LIPU ALL	$15.—
Veski, J. V. — MÄLESTUSTE RAAMAT	$6.—
Roost: TOALILLED	$6.—
Vool — KÖÖGIVILJA KASVATAMINE	$6.—
Leho Lumiste — EESTI AJAKIRJANDUSE AJALUGU	$11.—
Elmar Õun — MERI JA MAA — romaan hiidlaste elust	$12.—
Hanno Kompus — PICTURESQUE ESTONIA — pildialbum inglis- ja eestikeelse tekstiga	$10.—
Ruudi Toomsalu — SPORDIRAAMAT, KEHALISED VÕIMED	$6.—
Andres Küng — MIS TOIMUB SOOMES	$15.—
Herbert Salu: PORKUNI PREILI	$15.—
EESTI KUNSTIAJALUGU I, 1. köide	$25.—
EESTI KUNSTI AJALUGU I, 2. köide	$45.—
EESTI KUNSTIAJALUGU II	$45.—
TARTU ÜLIKOOLI PROFESSORITE PORTREID JA AUTOGRAAFE	$6.—
Villu Toots — KALLIGRAAFILISI ETÜÜDE	$11.—
Villu Toots — EESTI KIRJAKUNST	$23.—
A. Mäemets jt. — EESTI JÄRVED	$25.—
T. Timm — VÕRTSJÄRV	$18.—
E. Kask — EESTI METSADES	$11.—
E. Laugaste — EESTI RAHVALUULE	$6.—
G. Kristjansen — EESTI RASKEJÕUSTIKU AJALOOST	$9.—
TALLINNA REGATID	$33.—
Pangsepp — TALLINN	$30.—
Salme Masso: RAHVASTE TOITE	$9.—
TALLINNA RIIKLIK KONSERVATOORIUM — koost. H. Rannap	$5.—
EESTI GRAAFIKUD. ESTONIAN GRAPHIC ARTISTS. Toim. E. Kõks	$15.—
EESTI MUUSIKA II (muusikaajalugu kuni 1940. a.)	$11.—
KURESSAARE LINNUS — K. Aluve, arhitektuuri-ajalooline uurimus. Rikkalikult illustreeritud	$11.—
Metsanurk — VALITUD TEOSED (Ümera jõel jt.)	$14.—

NOORTELE JA LASTELE

Helga Nõu, Pea suu!	$15.—
Ao Vaks, Valge Kajak	$10.—
Ao Vaks, Üheksa kajakat	$15.—
Karl August Hindrey, Lembitu	$10.—
Gert Helbemäe, Raekooli õpilane	$10.—
Howard Pyle, Kuulsa Robin Hoodi lustakad seikused	$10.—
Veronika Leo, Igaviku kaljusaar, Soome muinasjutt rahvasuust, jutustanud ja joonistanud Veronika Leo. Eestikeelne tekst Silvia Airik-Priuhka	$15.—
Sacharias Topelius, Sampo Lappelill. Üks muinasjutt Soome Lapimaalt, Veronika Leo illustratsioonid. Eestikeelne tekst Silvia Airik-Piuhka	$10.—
Keete Ainver, Maria, illustreerinud Jutta Maissaar-Klein	$10.—
Astrid Lindgren, Kui väike Ida tahtis teha vempu, tõlkinud Helga Nõu	$10.—
Kersind Thorvall, Õhtujutud, Andresest, varsti 4, tõlkinud Helga Nõu	$15.—

Tellimine saata:

„Vaba Eestlane" 120 A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

Minu aadress_____

_____

_____

Tasun siinjuures raamatud ja plaadid kokku $_____

Iraani relvakaupme Torontos?

Iraani poliitiku Hashemi sanjani vanim poeg Mehdi remani olevat 15. nove oma korterist Brüsselis lahku ja Kanadasse põgenenud, t takse Londonist. Bahremani' sitavat taga Iraani ametivõim poolt ja teda jälitatavat ka rontos. Teda süüdistatakse miljoni dollari väärtuses i riigiraha kõrvaldamises, mis vat agendikomisjon juulis ja tembris 1985 toimunud r müügist. Briti ajaleht „The server", tsiteerides Iraani kaid, ütleb et 25-aastane nik Bahremani kes olevat p vale nime all Kanadas, on r kaupmehe Manucher Ghor fari ja multimiljonäri A Khashoggi äripartner, kes a rika relvade ostmisel juhtiva mängis. Rafsanjani on I parlamendi spiiker, kellega valitsus kontakte otsis ja ke les hiljuti Reaganit ja ta me medalt sõimas.

Iraani parlamendi spi Rafsanjani

Süüria vabastas kanadalase

Edmontoni läheduses S bertis elav Kanada kodani vid Ammar jõudis jõuluk tagasi — ta veetis viimase kuud Süüria vanglas uimas kaubitsemise süüdistusel. 2 tane Ammar arreteeriti 22 nil külaskäigul Süüriasse. mar ütleb, et ta on väga õ nii kiiresti lahtisaamise pär harilikult võtvat kuni p aastat aega, enne kui ke võimeline oma süütust tõe Süürias nimelt, nagu teiste talitaarsetes riikides, on i nivõctu nii kaua süüdi, k ole olnud võimeline oma tõendama.

Vabanenud vang David Ammar

KATUSETÖÖ
uued ja parandamine
Soome ehitajad
Veli Salminen 492-1
Metro licence 2422

Iraani relvakaupmees Torontos?

Iraani poliitiku Hashemi Rafsanjani vanim poeg Mehdi Bahremani olevat 15. novembril oma korterist Brüsselis lahkunud ja Kanadasse põgenenud, teatatakse Londonist. Bahremani't otsitavat taga Iraani ametivõimude poolt ja teda jälitatavat ka Torontos. Teda süüdistatakse 9 miljoni dollari väärtuses iraani riigiraha kõrvaldamises, mis olevat agendikomisjon juulis ja septembris 1985 toimunud relvamüügist. Briti ajaleht „The Observer", tsiteerides Iraani allikaid, ütleb et 25-aastane põgenik Bahremani kes olevat praegu vale nime all Kanadas, on relvakaupmehe Manucher Ghorbanifari ja multimiljonäri Adnan Khashoggi äripartner, kes ameerika relvade ostmisel juhtivat osa mängis. Rafsanjani on Iraani parlamendi spiiker, kellega USA valitsus kontakte otsis ja kes alles hiljuti Reaganit ja ta mehi jämedalt sõimas.

Iraani parlamendi spiiker Rafsanjani

Kuulid lendavad Toronto ööklubis

Neli inimest sai möödunud-pühapäevasel tulevahetusel vigastada York-Finchi piirkonnas asuvas ööklubis, kus Jamaika-päritolu neegrinoorukid saalitäie rahva hulka hulka tule avasid. 21-aastane Michael Brown, 20-aastane Roderick Brown, 42-aastane Oswald Smith ja 28-aastane Audrey Smith viidi kuulihaavadega haiglasse. Keegi ei tea kes tulevahetust alustas või mispärast, kuid scintest leiti mitmed lömmilastud püstolikuulid. Ka aknad lasti puruks. Kõik haavatud mehed — kes muuseas ei ole omavahel sugulased sarnastest nimedest hoolitamata — ei tea, miks nende pihta lasti. Samuti ei tea pealtvaatajad, kes kellelegi midagi tegi. Kuule olevat ukse vahelt saali sisse lastud ja üks laskjatest olnud umbes 20-aastane mustanahaline nooruk.

Ööklubi on tegutsenud umbes 2 kuud. See asub Toronto kurikuulsas „Jane-Finch koridoris", kus palju Jamaikast-pärit musti elab.

Üliõpilasrahutused Shanghais kestavad

Laupäeval, 20. detsembril algasid Shanghais üliõpilasrahutused, mis paiguti ikka veel edasi kestavad. Esmaspäevaks olid üliõpilastega ka juba paljud töölised ühinenud. Meeleavaldajate hulka hinnati kuni 50.000 tuhandele inimesele. Üliõpilased nõudsid demokraatlikke reforme, kuna töölised protestisid ettekuulutatud hindade tõusu vastu. Kuigi hiina valitsusvõimude andmeil ei olevat kedagi arreteeritud, olevat mitteametlike teadete järgi rohkem kui 200 demonstreerijat vahi alla võetud.

Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides XIII Esinduskogu koosseis

Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides XIII Esinduskogu Valimiste Peakomitee oma koosolekul 10. detsembril 1986. a. kinnitas lõplikult XIII Esinduskogu valimiste tulemused. Valimised toimusid kirjateel ajavahemikul 2. nov. kuni 10. nov. 1986. Valimistest võttis osa 2786 hääleõiguslikku isikut. Valimiste Peakomitee tunnistas kehtivaks 2771 valimissedelit ja kehtetuks 15 valimissedelit.

Valimiste tulemuste kohaselt Valimiste Peakomitee kuulutab ERKÜ XIII Esinduskogu liikmeiks ja liikmekandidaatideks järgmised isikud ning kinnitab neile antud häälte arvu:

XIII Esinduskogu liikmed

1. Simonson, Juhan	2180	26. Miido, Endel	1327
2. Parming, Tõnu	2047	27. Paul, Sven	1324
3. Rikken, Mari-Ann	1945	28. Verder, Harry	1321
4. Anson, Ylo	1878	29. Martinson, Jüri	1318
5. Kari, Mäido	1834	30. Teemant, Uno	1318
6. Pleer, Ilmar	1803	31. Moks, Eino	1313
7. Lugus, Vaike	1781	32. Kirss, Tiina-Ann	1302
8. Kork, Jüri	1777	33. Kiin, Vaike	1301
9. Karu, Gilda-Mall	1738	34. Areng, Veljo	1300
10. Must, Harry	1584	35. Rebane, Henn	1291
11. Suuberg, Martin J.	1563	36. Pallop, Eric	1280
12. Tammark, Olaf	1556	37. Luik, Rein	1221
13. Reinpõld, Endel	1484	38. Männik, Kersti-Ann	1220
14. Jõgis, Heino	1470	39. Tiivel, Jaan	1212
15. Suuberg, Eric M.	1458	40. Vesterstein, Paul	1202
16. Kõiva, Enn O.	1447	41. Uus, Henno	1200
17. Ets, Agu	1443	42. Nurmberg, Heino	1194
18. Keder, Virko	1436	43. Must, Erik	1183
19. Roosaare, Jaak	1420	44. Kaskla, Edgar	1175
20. Virkus, Jüri	1402	45. Liivak, Arno	1171
21. Kärner, Karin Annus	1372	46. Kork, Piret-Ann	1165
22. Saar, Paul	1369	47. Tralla, Raimond	1164
23. Vinkman, Victor	1354	48. Kool, Kaja	1153
24. Merilo, Helle	1350	49. Espenbaum, Richard	1141
25. Kõpp, Alexander	1328	50. Lauri, Aino	1081

XIII Esinduskogu liikmekandidaadid

1. Tubalkain, Toomas	1007	5. Madissoo, Harry	855
2. Urv, Tiina	941	6. Fischgrund, Tiina	830
3. Vercamer, Arvo L.	896	7. Frey, Enn	823
4. Parks, Henno E.	889	8. Liigand, Otto	816

ERKÜ Valimiste Peakomitee

Süüria vabastas kanadalase

Edmontoni läheduses St. Albertis elav Kanada kodanik David Ammar jõudis jõuluks koju tagasi — ta veetis viimased kuus kuud Süüria vanglas uimastitega-kaubitsemise süüdistusel. 28-aastane Ammar arreteeriti 22. juunil külaskäigul Süüriasse. Ammar ütleb, et ta on väga õnnelik nii kiiresti lahtisaamise pärast — harilikult võtvat kuni poolteist aastat aega, enne kui keegi on võimeline oma süütust tõendama. Süürias nimelt, nagu teisteski totalitaarsetes riikides, on iga kinnivõetu nii kaua süüdi, kui ta ei ole olnud võimeline oma süütust tõendama.

Vabanenud vang David Ammar

KATUSETÖÖD
uued ja parandamine.
Soome ehitajad
Veli Salminen 492-1351
Metro licence 2422

Vajatakse
TÖÖJÕUDU
PHOTOTYPE-SETTING MASINALE
Hel. Alfred, tel. 444-1084, päeval

Arvo Pärt jälle helilooja

Nõukogude ametivõimud ja tsensuur on seni töötanud ühe järjekindlusega: õnnestub kellelgi maalt lahkuda, siis kuulutatakse see inimene olematuks. Tema nime ei tohi mainida ei sõnas ega kirjas, tema tööd „unustatakse". Vaid aruharva, tavaliselt siis, kui inimene Läänes edukalt oma loometegevust jatkab, ilmub nõukogude pressis sõimuartikleid.

Novembrikuu Teater. Muusika. Kino teeb siin ootamatu erandi. Nimelt on ajakirjas avaldatud Olev Remsu (Remsujev) essee Aastad ja Filmid kinorežissöör Leida Laiusest. Ja palun, siin sõnaselgelt kirjas:

. . . Õhtust hommikuni 1961

Arvo Pärdi muusikagi toetab ideid: naised, kuigi kodused, ei alistu . . .

ja teisal

. . . Ukuaru

heliloojaga agaoleme tuttavad Leida Laiuse kahest esimesest filmist . . .

Niisiis, Arvo Pärt on jälle olemas, Pärt on helilooja.

Viimati elame selle päevanigi, kus Neeme Järvigi nõukogulaste poolt dirigendipulti tõstetakse?

Kanadalane vangis Iraanis

Taani saadik Teheranis Ib Andreasen püüab andmeid saada kanadalase Philip Engsi kohta, kes on juba ligi kuu aega Iraani vanglas istunud. Kuigi kuuldust järgi olevat 29-aastane, St. Catharines'ist pärit kanada insener spionaazhi eest arreteeritud, ei ole Iraani ametivõimud tema vastu veel ametlikku süüdistust esitanud. Tema läbiotsimisel olevat leitud fotosid, mis näitavad Iraani sõjalisi seadmeid. Engs'i järgi olevat need pildid võetud hoopis Brasiilias. Engs arreteeriti 2. detsembril. Kanadal puudub Iraanis diplomaatiline esindus ja seepärast peavad taanlased Kanada asju ajama. Engsi perekonnaliikmed loodavad ta peatset vabastamist.

Kiri Pariisist

Kodurahu on taastatud, probleemid jäänud

Kaks nädalat, 27. novembrist 10. detsembrini, oli Prantsusmaa noorus rahutu.

Rahvuskogu asus arutama kõrgema hariduse reformi seaduse projekti, andis selle projekti üle vastavale komisjonile täiendamiseks ja 8. detsembril teatas peaminister J. Chirac, et reformi projekt on valitsuse poolt päevakorrast maha võetud, kuna see ei rahuldanud „kõiki asjast huvitatud pooli". Muide reformiprojekti kõrvalejätmist soovitas valitsusele president isiklikult.

Mis ja kuidas edasi?

Prantsuse kõrghariduse süsteem vajab reformi. J. Chirac kuulutas, et uue projekti koostamisele kaasatakse ka üliõpilaste ja õppejõudude esindajad.

Mida näitasid detsembrikuu algusnädalad?

Kõigepealt seda, et ei osatud näha vastuolude kogu sügavust. Veel 4. detsembri meeleavalduse järel keeldus minister R. Monory arutamast üliõpilastega reformi projekti, nimetades delegatsiooni ebakompetentseks. Veel siis ei tahtnud valitsus üliõpilaste kriitikast kuuldagi. Üliõpilased, kes omakorda alustasid üksikute reformipunktide kriitikast, jõudsid reformiprojekti täielikule eitamisele.

Detsembrinädalad näitasid sedagi, kui lihtne on demonstrantide ja politsei „ühistöös" ning ekstremistide taganttõukamisel muuta rahulik meeleavaldus vägivaldseks. Vägivald tõi kaasa purustusi, haavatuid-vigastatuid mõlemale poolele ja ühe üliõpilase surma.

Tänaseks näib, et pealispinnal on kodurahu taastatud. Prantsusmaa sisepoliitikasse aga jätavad need rahutused oma jälje. Viimastel demonstratsioonidel kanti loosungit „Chirac, me tuletame sulle seda meelde 1988. aastal".

1988. aastal toimuvad Prantsusmaal presidendivalimised.

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud
MATUSEMAJA
Matusemaja on üle 115. aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.
Väärikas teenimine
ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.
T. L. MORRISON — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

Mordechai Vanunu jälle päevakorras

Meie lehes juba varem mainitud iisraeli aatomi-tehnik Morcechai Vanunu toodi möödunud esmaspäeval kõva valve all Jeruusalemmas kohtu ette. Teel kohtusse kirjutas ta sõnumi oma peopesale ja hoidis seda vastu vangla-auto akent, nii et reporterid olid võimelised osa sellest deshifreerima. Kuid Iisraeli tsensuur keelas neile sõnumi edasi andmise.

Varem Iisraeli Dimona aatomi-laboratooriumis töötanud Vanunu, kes mõned kuud tagasi äkki Londonist kadus, kus ta oli lubanud ajalehele „Sunday Times" müüa pilte ja informatsiooni Iisraeli tuumapommi-tööstuse kohta, olevat vägisi Iisraeli tagasi toodud. 31-aastane tuumajõu-tehnik võib saada kuni eluaegse vanglakaristuse riigisaladuste avaldamise eest. Kohtus mõisteti ta edasisele eeluurimisvangistustele. Ta püüdis reportereile midagi hüüda, kuid valvurid hoidsid tal kätega suud kinni.

Mõned reporterid väidavad, et Vanunu kidnäpati Suur-Britannias. Teised ütlevad, et ta meelitati ühe ilusa naise poolt mootorjahi pardale mis sõitis välisvetes ja toodi salaja Iisraeli.

Morcechai Vanunu

Leinateateid

Lääne-Saksamaal suri 25. okt. prof. Harry Tillmann, sündinud 9. märtsil 1912 Vana-Antslas.

Stokholmis suri 8. novembril Leena Lukk, neiuna Truuvert, sündinud 21. novembril 1897 Kihelkonnal.

Argentiinas suri 28. oktoobril Eduard Suits, sündinud 28. augustil 1904 Saaremaal.

Novembris suri Minda Vahtrik, neiuna Schönberg, sündinud 6. juulil 1913 Tallinnas.

Tallinnas suri 7. septembril prof. Leo Jürgenson, sündinud 1901. a. Tartumaal.

Rootsis Stokholmis suri 4. novembril Eduard Keeleste, sündinud 23. veebruaril 1906 Eestis.

Rootsis Gävles suri 14. novembril Leonhard Vasli, sündinud 25. jaanuaril 1914 Letipeal.

Rootsis Lidingöl suri 8. novembril Johanna Deemus, sündinud 26. detsembril 1898 Noarootsis.

Inglismaal Coventrys suri 6. novembril Aleks Siiberg, sündinud 24. detsembril 1901 Tallinnas.

USA-s Des Moines suri 17. novembril Eugenia Tarm, neiuna Semenov, sündinud 3. jaanuaril 1905 Narvas.

Jõulune kontsert-jumalateenistus Peetri kirikus

Peetri koguduse jõuluste jumalateenistuste seerias toimus neljandal adventpühal kontsert-jumalateenistus, kus koguduse segakoor Cantate Domino ja solistid laulsid jõuluteemalisi laule Roman Toi juhatusel, kes oma oreliloomingut kasutas pre- ja postluudiumiks ning offertooriumiks.

Jumalateenistusele andis jõuluse meeleolu R. Toi lühifantaasia „Miks nii hilja õhtukellad", misjärel koor esitas Henry Smart'i „Rõõmusta nüüd ilmamaa" ja R. Toi seatud prantsuse jõuluviisi „Petlemma sõimes lapsuke", kus kvartett, kuhu kuulusid Vaike Tölpt, Meida Liipere, Georg Poolma, Harold Kivi, Juhan Laanes ja A. Liipere, laulis koorisolisti osas ja solistideks olid sopran Monica Zerbe ja Estra Väli. Viimased esitasid duetina G. F. Händeli „Ta hoiab oma karja". Jumalateenistuse lõpul laulis koor veel R. Toi seatud ameerika rahvaviisi „Oh, Petlemm sa väike linnake" ja R. Toi „Päästja sündinud", kus M. Zerbe oli solistiosas. Cantate Domino täitis hoogsa ja heliseva lauluga jõuluilmelise kiriku, kus altariruumis süüdati kuusel neljas küünal märkimaks neljandat adventpüha.

Pastor Edgar Heinsoo sisendas kirikulistesse vajadust minna jõulude välisest, vormilisest ja kommertsiaalsest ilmest sissepoole, tõelise jõululapse sündimise tunnetamisele.

Eesti Vabadusvõitlejate perekonnad vajavad abi

Saada oma kodumaisele vabadusvõitlusele määratud toetus EVV Abistamiskeskuse nimele väljakirjutatud tshekiga aadressil: Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskus, Box 34018, S-100 26 Stockholm, Sweden.

Imant Rebane uppus

23. novembril uppus Kanaaria saartel puhkusel olles Balti Instituudi kauaaegne kantseleiülem 67-aastane Imant Rebane. Ta on olnud paguluses silmapaistev rahvuslik tegelane, eriti aga valitud raamatute kirjastaja (Vaba Eesti). Ta pidi lähemal ajal pensionile minema ja talle juba oligi Balti Instituudi juhatuse poolt järglane määratud — Ivo Iliste, kelle intervjuu hiljuti meie lehes ilmus.

Tartu raekoda 200-aastane

Tänavu sügisel sai Tartu raekoda 200-aastaseks. Sel puhul korraldati linnas ajaloopäev, kus kõneldi raekoja ehitusloost. Samuti oli korraldatud sellekohane näitus. Seoses raekoja 200 aasta juubeliga oli koostatud kava kesklinna väljanägemise parandamiseks.

LAHKUS MEIE ARMAS ISA, VANAISA, VANA-VANAISA, VEND, ÕEMEES, NAISEVEND, ONU JA ÄI

EVALD TAMMARU

Sündinud 8. detsembril 1907 Rakveres
Surnud 16. detsembril 1986 Torontos

Leinavad **kurbuses**

MAI ja CHARLES
MATI, CAROL ja KRISTA
ENN, LEMMI, TAIVO ja VIRKO
EPP, VICTOR, VIRGE, AIKI, VICTOR OLAV ja ULLA
TARMO JÜRI ja KRISTA
ERIK, CRISSY, STEPHANIE ja HOLLY
LINDA ja CHRIS
LISA ja KEITH
KARIN ja GRANT

ÕIE, PEEP, KARL ja UKU
ANU, ALAR, MARKUS ja LUKAS
HILDA GHENO
MARTA LUIG
REET ja REIN
SUGULASED kodumaal

Puhka rahus!

PIKA RASKE HAIGUSE JÄRELE LAHKUS MEIE ARMAS EMA, VANAEMA, VANA-VANAEMA JA SUGULANE

IRENE KLEINERT

Sündinud 9. augustil 1903 Tallinnas
Surnud 19. detsembril 1986 Dodge Centre, Minnesota

Mälestavad **kurbuses**

HELGI abikaasaga
SAIMI abikaasaga
DOLORES perekonnaga
ELISE Rootsis

Armast

AADLIK VAPI URKE'i

mälestab leinas 3. surma-aastapäeval 27. detsembril 1986

JENNILEE

Armast

EVALD TAMMARU

mälestavad

ALICE ja ARTEMI KIPPER

Puhka rahus!

R. S. KANE LTD.
Tähelepanu! UUS ASUKOHT
6150 Yonge Street (lõunapool Steeles Avenue'd)
North York, Ontario M2M 3W9
Tel. (416) 221-1159

Murray E. Newbigging Ltd.
Matusebüroo
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., Toronto, Ont. M4S 2N4
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 • 489-8002

KIRIKUD

EELK PEETRI KOGUDUS
817 Mt. Pleasant Rd. Toronto
Ont. M4P 2L1
Praost Andres Taul. Tel. 483-410
Tel. kiriku kantseleis 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387,
kirikus 483-6848
Organist dr. Roman Toi

VANA-AASTA ÕHTU J
MALATEENISTUS a r m
l a u g a 31. detsembril kell
õhtul. Teenivad mõlemad õpe
jad. Solist Estra Toompuu-Vä
UUS-AASTA JUMALATE
NISTUS 1. jaanuaril kell
hommikul. Teenib õp. E. He
soo.
JUMALATEENISTUS pü
päeval, 4. jaanuaril kell 11 ho
mikul.
JÕULU ja UUS-AASTA
dalatel regulaarseid õpetajate
netunde ei ole, vajaduse kor
kodustel telefonidel helistada.

KANTSELEI on avatud te
päeviti kl. 10 h.—6 õhtul ja
le neljapäeval, 8. jaanuaril
10 h—4 p.l.

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDU
383 Jarvis St., Toronto,
Ont. M5B 2C7
Õpetaja Udo Petersoo
3714 Beechollow Cr.
Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930
kirikus 923-5172
Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

31. dets. kell 3 p.l. vana-
ta-õhtu JUMALATEENIST
armulauaga. Solist Estra V
Toompuu. Teenivad õpeta
Elmar Pähn ja Udo Petersoo.

1. jaanuaril 1987 kell 12
val uus-aasta JUMALAT
NISTUS. Solist Irene Loosb
Teenib piiskop Karl Raudsep
Pühapäeval, 4. jaan. kell
homm. KOLMEKUNING
PÄEVA JUMALATEENIST
Solist sopran Helmi Betlem.
rast jumalateenistust algab le
õpetus.
Pühapäeval, 11. jaan. kel
p.l. pühapäevane JUMAL
TEENISTUS.
Pühapäeval, 18. jaan. kell
homm. pühapäevane JUMAL
TEENISTUS.

Pühapäevakool iga jumala
nistuse ajal. Leerieelsed iga h
mikuse jumalateenistuse ajal.

Koguduse segakoori harj
sed igal esmaspäeval kell 6.3

**Õpetaja kõnetunnid teisipä
kella 6—8 õhtul ja neljapäeviti
la 2—8 õhtul.**

**Kiriku kantselei on avatud n
päeviti kella 10 homm. kuni k
4 p.l.**

**Leeriõpetus algab pühap.,
jaan. pärast hommikust JUM
LATEENISTUST.**

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS
562 Jones Ave., Toronto, On
Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.
Toronto, Ont. M4K 1V5
Tel. 463-6223

Neljapäeval, 1. jaan. kell
homm. JUMALATEENIS
Külaliskõnelejad. Koosviibim

KIRIKUD

EELK PEETRI KOGUDUS

817 Mt. Pleasant Rd. Toronto
Ont. M4P 2L1

Praost Andres Taul. Tel. 483-4103
Tel. kiriku kantseleis 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387,
kirikus 483-6848
Organist dr. Roman Toi

VANA-AASTA ÕHTU JUMALATEENISTUS armulauaga 31. detsembril kell 6 õhtul. Teenivad mõlemad õpetajad. Solist Estra Toompuu-Väli.

UUS-AASTA JUMALATEENISTUS 1. jaanuaril kell 11 hommikul. Teenib õp. E. Heinsoo.

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 4. jaanuaril kell 11 hommikul.

JÕULU ja UUS-AASTA nädalatel regulaarseid õpetajate kõnetunde ei ole, vajaduse korral kodustel telefonidel helistada.

KANTSELEI on avatud teisipäeviti kl. 10 h.—6 õhtul ja jälle neljapäeval, 8. jaanuaril kl. 10 h—4 p.l.

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS

383 Jarvis St., Toronto,
Ont. M5B 2C7
Õpetaja Udo Petersoo
3714 Beechollow Cr.
Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930
kirikus 923-5172
Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

31. dets. kell 3 p.l. vana-aasta-õhtu JUMALATEENISTUS armulauaga. Solist Estra Väli-Toompuu. Teenivad õpetajad Elmar Pähn ja Udo Petersoo.

1. jaanuaril 1987 kell 12 päeval uus-aasta JUMALATEENISTUS. Solist Irene Loosberg. Teenib piiskop Karl Raudsepp.

Pühapäeval, 4. jaan. kell 11 homm. KOLMEKUNINGAPÄEVA JUMALATEENISTUS. Solist sopran Helmi Betlem. Pärast jumalateenistust algab leeriõpetus.

Pühapäeval, 11. jaan. kell 4 p.l. pühapäevane JUMALATEENISTUS.

Pühapäeval, 18. jaan. kell 11 homm. pühapäevane JUMALATEENISTUS.

Pühapäevakool iga jumalateenistuse ajal. Leerieelsed iga hommikuse jumalateenistuse ajal.

Koguduse segakoori harjutused igal esmaspäeval kell 6.30 õ.

Õpetaja kõnetunnid teisipäeviti kella 6—8 õhtul ja neljapäeviti kella 2—8 õhtul.

Kiriku kantselei on avatud neljapäeviti kella 10 homm. kuni kella 4 p.l.

Leeriõpetus algab pühap., 4. jaan. pärast hommikust JUMALATEENISTUST.

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS

562 Jones Ave., Toronto, Ont.
Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.
Toronto, Ont. M4K 1V5
Tel. 463-6223

Neljapäeval, 1. jaan. kell 11 homm. JUMALATEENISTUS Külaliskõnelejad. Koosviibimine.

TORONTO KOLMAINU EESTI EV.-LUT. USU KOGUDUS

Kirik. 619 Sherbourne St.,
Toronto (Sherbourne'i allmaa jaam on kiriku kõrval).

Õpetaja O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd.,
Scarborough, Ont.

Telefon 698-7977 või 766-7853
Kantseleis, telefon 921-9417

Vana-aasta-õhtu JUMALATEENISTUS armulauaga on 31. dets. kell 4 p.l.

Uue aasta esimene JUMALATEENISTUS on pühap., 4. jaan. kell 1.30 p.l. Jutlustab õp. A. Jalonen.

ÕPETAJA KÕNETUNNID on iga kuu teisel esmaspäeval kella 6—8-ni kiriku kantseleis.

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS

21 Swanwick Ave.
Tel. 698-5645
Jutlustaja Allan Laur,
72 Appleby Cres.
Markham, Ont. L3R 4L2
Tel. 477-6248

Kolmapäeval, 31. detsembril

Kell 8 õhtul VANA-AASTAÕHTU EMMANUELIS. Vaimulik kava ja õhtusöök. Valguspildid. Allan Laur ja koguduse kaastöölised.

Neljapäeval, 1. jaanuaril

Kell 11 hommikul. UUS-AASTA JUMALATEENISTUS koos Issanda surma mälestamisega. Kõneleb Allan Laur. (Buss Eesti Kodust 45 min. enne jumalateenistusi)

TORONTO EESTI SEITSMENDA PÄEVA ADVENTKOGUDUS

804 Broadview Avenue
(allmaaraudteejaama vastas Eesti Maja poole). Abijutlustaja telefon 626-3417.

Laup., 3. jaan. kell 9.30 homm. Issanda surma mälestusteenistus. Kell 11 e.l. piibliklass.
Tere tulemast!

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS

883 Broadview Ave.
Tel. 465-0639
Pastor K. Raid
36 Bards Walkway,
Willowdale, Ont. M2J 4T9
Tel. 499-6488

Jaan Andreller
10. Parkland Rd.
Scarborough, Ont. M1N 1Y5
Tel. 699-6137

„VABADUSE KUULUTUSE"
raadiosaated igal pühapäeval kell 3 p.l. WHLD 1270 kc.

Kolmapäeval, 31. dets. kell 20.00 PEREKONNAÕHTU kohvilaua ja kavaga.

Kell 23.00 AASTAVAHETUSE PALVUS. K. Raid, alt A. Kaups. Issanda surma mälestamine.

Neljapäeval, 1. jaan. kell 4 p.l. UUS AASTA LAULUS JA TUNNISTUSIS.

Pühapäeval, 4. jaan. kell 11 homm. KOLMEKUNINGAPÄEVA JUMALATEENISTUS. K. Raid ja nõukogu. Laulab meeskoor.

TORONTO EESTI AP.-ÕIGEUSU KOGUDUS

R R 5, Orangeville, Ontario
Praost E. Lepik
Tel. 1-519-941-4309

Pühapäeval, 4. jaan. kell 2 p.l. UUE AASTA JUMALATEENISTUS Peetri kirikus. Teenib ja jutlustab praost E. Lepik. Laulab koguduse segakoor G. Raagi juhatusel. Laululehed.

OPTICAL STUDIO Ltd.

R. SCHMID, saksa optik

Suur valik euroopa prilliraame: Zeiss, Rodenstock, Metzler. Spetsialiseerunud contact lenside alal.

1586 BLOOR ST. W. 1 tänav lääne pool Dundas'e subway'd

Tel. 535-6252

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

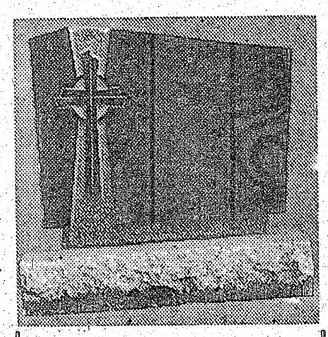

HAUAKIVID

Eesti ettevõte
YONGE MEMORIALS LTD.
2044 Yonge St. Toronto,
Ont. M4S 1Z9
(Davisville & Eglintoni vahel)
Tel. 487-2147

VAIPADE & MÖÖBLI PUHASTUS

SEINAST-SEINA JA LAHTISED

ERIK LOKBIK — 447-9834

ELEKTRIK

Sisseseaded, uuendused ja paranduse elumajades või ettevõtetes.

Halling 762-9190

Litsents nr. E. 1044

ADVOKAADID

ADO PARK, Q.C.

HETHERINGTON, FALLIS
&
PARK

Advokaadid-notarid

365 Bay St., Suite 401. 363-4451

Õhtuti 782-0485 või 447-2017

Tõnu Toome, B.A.Sc., LL.B.

TOOME & PEASE

Advokaadid-notarid

Yorkdale Place, 1 Yorkdale Road, Suite 207

Toronto, Ont. M6A 3A1
Telefon 785-5550
kodus 762-2367

TOOMAS ÕUNAPUU

B.A., B.P.E., LL.B.

ADVOKAAT — NOTAR

129 John Street,
Toronto, Ont. M5V 2E2
Telefon 597-1714

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAR
C. A.

Chartered Accountant

181 University Ave., Ste. 1202
Toronto, Ont. M5H 3M7
Tel. 864-0099

KÕIKIDEKS KINDLUSTUSTEKS

H. LATER & CO. Ltd.

INSURANCE BROKERS
1482 Bathurst St., 4 korda
(Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja 653-7816

Massaazh-teraapia ja refleksoloogia

LEILI TERTS
Reg. M.T.
Vastuvõtt kokkuleppel
Tel. 757-8679

VABA EESTLANE

kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$60.—	$80.—
Poolaastas	$34.—	$44.—
Veerandaastas	$18.—	$23.—

TELLIMINE I KLASSI POSTIGA (kiripostiga):

KANADAS:
Aastas $111.—, poolaastas $60.— ja veerandaastas $31.—

USA-s:
Aastas $115.—, poolaastas $62.— ja veerandaastas $32.—

VÄLJASPOOL KANADAT LENNUPOSTIGA:
Aastas $140.—, poolaastas $75.— ja veerandaastas $40.—

Aadressi muudatus $1.—. Üksiknumbri hind 70 centi

Pangatshekk või rahakaart kirjutada FREE ESTONIAN PUBLISHERS nimele.

Tellimine saata

VABA EESTLANE

1955 Leslie St., Don Mills, Ont. M3B 2M3

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavaline / kiripostiga alates ..... 19..... Tellimise katteks lisan $..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi: .....

Aadress: .....

.....

.....

Kuulutamine
„VABA EESTLASES"
täidab oma eesmärgi!

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Teisipäeval, 30. detsembril 1986 — Tuesday, December 30, 1986

VABA EESTLANE UUES ASUKOHAS

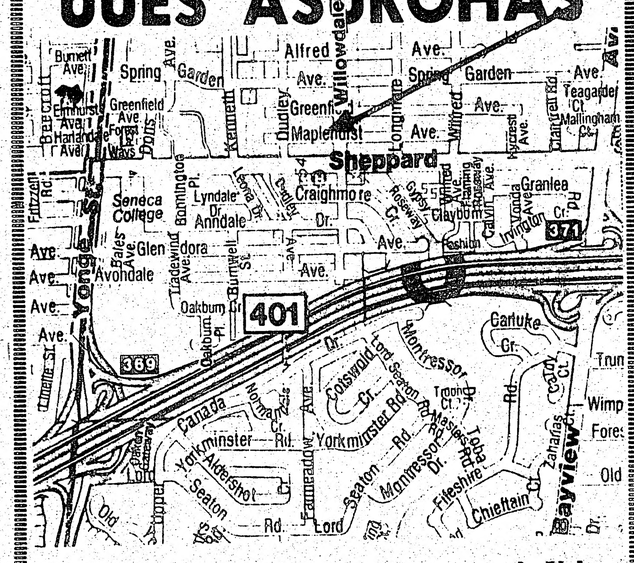

Alates esmaspäevast, 5. jaanuarist asub Vaba Eestlase toimetus ja talitus uues asukohas, mille postiaadress on 120 A WILLOWDALE AVENUE, WILLOWDALE, ONTARIO, M2N 4Y2. Asukoht on erinevas telefoni-piirkonnas, nii et muutuvad ka toimetuse ja talituse telefoninumbrid. Nende ridade trükki mineku ajal ei olnud uued telefoninumbrid veel teada.

VALVEARST NÄDALALÕPUL

1. jaan. 1987
dr. R. Vanaselja, tel. 921-7777

3. ja 4. jaan.
dr. H. Tari, tel. 224-0402

10. ja 11. jaan.
dr. M. Leesment, tel. 481-6834

17. ja 18. jaan.
dr. T. Maimets, tel. 469-1322

JÕULUTERVITUS KANADA EESTLASTELT

Ardam, Karl ja Aliide
Arro, Jaan ja Helle
Aruja, Endel ja Henny
Loorand, Karl ja Laine
Randsalu, Arne ja Kersti perega
Salme ja August Tuvikene

Jaani kirik Toronto päevauudistes

Laupäevaõhtustes (20. dets.) CBC tv-uudistes üllatas vaatajaid vaade Tallinna Jaani kiriku sisemusele, kus õpetaja jutlustas kantslis ja pinkides oli mõnikümmend vanemat naist ning mõned nooremad.

CBC korrespondent Michael McIver küsitles üht kiriku tegelast koguduse elu üle, kes ütles, et tavaliselt on kirikulisi vähe ja need on vanemaealised, aga jõulude ajal on kirikulisi väga palju. Kirik töötab usulisi vajadusi täites ja tahab oma tegevust edasi viia, suutes viimasel ajal läheneda ka nooremaile.

Kuidas CBC reporter Tallinna sattus seda lühikeses päevauudises ei selgunud.

„VABA EESTLANE"

on valvel eestlaskonna üldhuvide eest!

RISTSÕNA NR. 1329

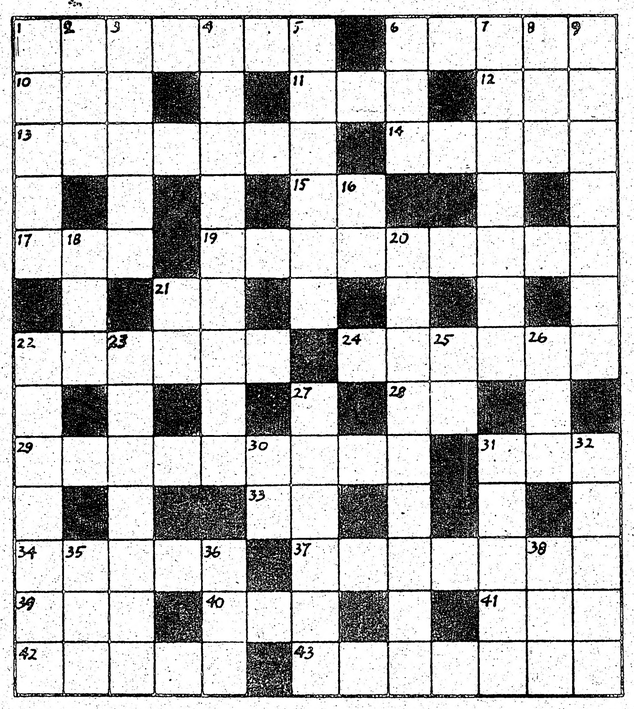

Põikread: 1. Kõigist taga, 6. Kuulus vene teadlane, raadiotelegraafi pioneere, 10. Annab sooja, 11. Lapsevanem, 12. Piirkond, 13. Teine samasugune eksemplar, 14. Suurim saksa kunstnik, 15. Sama (lühend), 17. Asi — ladina keeles, 19. Kristuse ristilt mahavõtmise juures olnud mees, 21. Noot, 22. Mitte palju, 24. . . . Horn — omaaegne suurfilm, 28. Tähed kirja alguses, 29. . . . pärisperenaine — Leida Kibuvitsa teos, 31. Rootsi mehenimi, 33. Liitiumi keemiline sümbol, 34. Linn Harjumaal, 37. Maks, andam, 39. Objekt, 40. Tulease, kolle, 41. Suurriik, 42. Vintske, 43. Väike lüüriline helitöö või luuletus.

Püstread: 1. Ristiema või -isa, 2. Keha, 3. Lõunamaine lind, 4. Asutuse personal, 5. Kõlblusõpetus, 6. Kirjablokk — inglise keeles, 7. Kõige paremad, 8. Eesti kunsti vanameister, 9. Piltlik väljendus silmakirjateenri kohta, 16. Noot, 18. Lehari operett, 20. Darwini rajatud õpetus, 21. Minu, 22. Kaval, 23. Kahjulik putukas, 25. Kaksikvokaal, 26. Silmipimestav, 27. Vedeliku mõõtühik, 30. Tema — prantsuse keeles, 31. Värvitoon,, 32. Sõiduki osa, 35. Lõigatav tükk põllul, 36. Metsa mahapõletamise teel saadav põllumaa, 38. Roomaja.

RISTSÕNA NR. 1328 LAHENDUS

Põikread: 1. Oma, 4. Harju, 7. Oka, 10. Somp, 11. Ssol, 12. Iru, 13. Kramp, 16. Ora, 17. Aule, 18. Roop, 19. Str, 20. Ehtne, 23. Nui, 25. Oo, 26. Ila, 27. Ees, 28. Li, 29. Sol, 31. Einer, 33. Kel, 34. Rest, 35. Ihun, 36. Uim, 37. Ujula, 40. Sto, 42. Tuba, 43. Etna, 44. Ema, 45. Masin, 46. Aed.

Püstread: 1. Osi, 2. Moratoorium, 3. Amuur, 5. Aur, 6. Jim, 7. Osoon, 8. Korpulentne, 9. Ala, 13. Keeletu, 14. Alt, 15. Preeria, 19. Sos, 21. Hai, 22. Nee, 24. Iil, 30. Lemba, 32. Nõu, 33. Kusta, 36. Ute, 38. Joa, 39. Lõi, 41. Oad.

Villu veste

TARKUSEST

Küll on ikka maailmas palju tarku inimesi. Kohe imestama paneb nende enesekindlate kõiketeadjate hulk, kellel on vastus igale küsimusele — olgu siis jutt astronoomiast, karjakasvatusest, Raisa Gorbatshovi soengust või hakklihasoustist.

Varem oli neid elavaid entsüklopeediaid nagu vähem, ent sellest ajast peale kui ma lehe juures kukkusin paberit määrima, oleks nende arv nagu tõusnud. Olen nimelt märganud, et lehemehe kutsega kaasub inimeste hulgas arusaamine et see peaks teadma igast abielulahutusest, üleaisa löömisest, ajatolla Khomeini vererõhust ja kulla hindadest igas maailmakaares, rääkimata Lõuna-Aafrika mustade suguharude päälikutest ja kui palju igal neist naisi on.

Kunagised sõbrad, kellega sai vanasti mõnusat juttu puhuda, on nüüd võtnud enesele pühaks missiooniks minu teadmiste piiratuse paljastamise. Kui varem küsiti väga harva minu arvamist asjadest (mida see pillimees ikka teab), siis nüüd tuleb pea igas seltskonnas mu juurde mõni põletatud viinast punetava näoga tegelane, haarab mu pintsakunööbist kinni ja küsisb pooltigedalt: „Noh, lehemees, sa nüüd asjadega kursis. Millest see tuleb, et järsku mu tagaaed kubiseb kõrvaharkidest?"

No mis sa, hing, taolisele küsimusele vastata oskad?

Õnneks pole sääraste jalasaagijate juures sageli vastust tarviski, sest noil sellidel on see tore omadus kohe ise asja selgitama hakata — enne kui ma suud praotada jõuangi. Ega nad, muide, minult vastust ootagi; selle saamine oleks ehk pisut ebameeldivgi, sest kogu selle küsitlemise eesmärgiks on minu arvates oma tarkusega kemplemine, mitte targemaks saamise tahe.

Tõele au andes mõistan ma neid selle päris hästi. Pole ju vist midagi toredamat, kui saad teistele näidata milline kihvt vend sa oled — kõik maailma asjad nii klaarid, et tarkust jääb ülegi. Küllap on minulegi antud küllaltki suur annus edevust oma teadmistega hüplemiseks, eriti kui seltskonnas on huvitavaid naisterahvaid ja ma olen surmkindel, et mul on õigus. Ja nüüd olengi jõudnud jutu tuuma juurde: tarkusest, teate, pole sageli mingit kasu!

Vahel, mõnel olemisel, on juhtunud, et keegi tegelane peab peolauas tõsist ja põhjalikku loengut asjadest, millest tal tõepoolest aimugi pole. Istun siis vaikselt omaette ja tunnen, kuidas sees hakkab midagi kihelema. Püüan seda vaigistada, ent see aina kasvab ning varsti üritangi oma teadmiste piskuga keskustellu sekkuda. Mõnikord see isegi õnnestub ja siis kogen ma järjekordselt, et enamasti on see vaid tühja tuule tallamine.

Loengupidaja vaatleb mind tühjade, pool-klaasistunud silmadega, näol meisterlikult vormitud üleolev naeratus ja kui ma oma sõnavõtuga olen maha saanud, jätkab ta oma jaburavõitu juttu täpselt selle koha pealt, kus see tal pooleli jäi. Vanasti hüüti taolist nähet „kuulamiseks kurtide kõrvadega."

Tavaliselt annan ma säärastel juhtudel enesele mõttes tubli keretäie, kuna olen järjekordselt rikkunud üht salajast kokkulepet, mille sõlmisin enesega aastad tagasi Taara saunas, kui see asutus veel käigus oli.

Idanaabrid olid siis just esimese sputniku taevalaotusse tolgendama saatnud ja sauna avaras leiliruumis arutas grupp Aadama ülikonnas Maarjamaa poegi juhtunut. Kaaluti seda värki igast kandist ja tuldi lõppotsusele, et kogu see jamps on vankade järjekordne propaganda trikk, sest mis läheb üles, peab ka alla tulema — nii on see looduse seadus.

Olin just kõrgema kooli diplomi kätte saanud ja sellele uhke olles püüdsin asja selgitada astronoomilisest ja kosmograafilisest seisukohast. Tulemuseks oli, et mind löödi leiliruumist igavese auruga välja. Kommunistiks just ei nimetatud, aga ega sellest palju puudunud. Siis ma andsingi enesele lubaduse või sõlmisin endaga kokkuleppe oma suud mitte igal pool praotada.

Olen sellest kokkuleppest päris hoolikalt kinni pidanud, ent vahel ajab mind see edevuse madu nurka ja siis ma pahandangi enesega, et pidin ma siis nüüd jälle . . .

Selle jutu kokkuvõtteks võiks siis julgesti öelda, et rääkimine on hõbedat väärt, ent vaikimine lausa kuld. See läheks ka ilusasti kokku vanahärra Kreutzwaldi sõnadega: ülimaks kui hõbevara, kallimaks kui kullakoormat tuleb tarkust tunnistada!

POLIITILISI NALJU

Ameerika astronaut lähetab raadioteate tugipunktile maa peal:

„Vene kosmonaut lendab kogu aja minu kõrval ja tahab mind pildistada. Mida pean tegema?"

„Naeratage hästi lahkelt."

☆

Lõbusal asutuste peol Moskvas üks külalisi küsib lauanaabrilt:

„Kas olete juba kuulnud viimast anekdooti Gorbatshovist?"

„Ei", ütleb lauanaaber. „Kuid enne kui teie edasi räägite, ma juhin teie tähelepanu sellele, et ma töötan riiklikus plaanikomisjonis."

„Hea küll, ma jutustan seda anekdooti siis hästi pikkamööda."